

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2024

Daniel Czolko

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Spor o Těšínsko v pojetí českého a polského regionálního
tisku od října 1918 do ledna 1919**

Bakalářská práce

Autor práce: Daniel Czolko

Studijní program: Komunikační studia se specializací Žurnalistika

Vedoucí práce: PhDr. Jakub Končelík, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 24. 4. 2024

Daniel Czolko

Bibliografický záznam

CZOLKO, Daniel. *Spor o Těšínsko v pojetí českého a polského regionálního tisku od října 1918 do ledna 1919*. Praha, 2024. 92 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jakub Končelík, Ph.D.

Rozsah práce: 115 015 znaků (včetně mezer)

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o pojetí sporu o Těšínsko v českých a polských regionálních periodících: Obrana Slezska, Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska a Głos Ludu Śląskiego. Popisuje referování v jednotlivých listech a shrnuje rozdíly v přístupu, využívaných argumentech i vykreslování protistrany sporu. Teoretická část práce nastiňuje historický kontext a komplikovanou situaci v regionu po první světové válce, rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku samostatných států – Československa a Polska. Popis dějinných událostí slouží jako východisko k pochopení složitosti rozhodování o příslušnosti regionu i pocitům české a polské strany, které se promítají v novinových textech. Cílem práce je skrze kvalitativní narativní analýzu představit, jaké informace se dostávaly k českému a polskému obyvatelstvu v regionu. Záměr práce vychází z hypotézy, že se v průběhu sledovaného období argumentace obou zúčastněných stran výrazně rozchází, což odráží vyostřování vztahů mezi národnostními skupinami. A takový předpoklad práce potvrzuje.

Klíčová slova

Narativní analýza, hermeneutický přístup, regionální tisk, Těšínsko, Obrana Slezska, Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska, Głos Ludu Śląskiego

Abstract

The bachelor thesis deals with the approach to the dispute over Cieszyn Silesia in Czech and Polish regional periodical press: Obrana Slezska, Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska and Głos Ludu Śląskiego. It describes reporting in the mentioned newspapers, summarizes the differences in approach to the dispute, used argumentation and description of opposing side of the dispute. The theoretical part of the thesis outlines the historical context and the complicated situation in the region after the First World War, the collapse of the Austrian-Hungarian empire and the establishment of independent states – Czechoslovakia and Poland. The description of historical events serves as a foundation for understanding the complexity of the issue as well as the feelings of both – Czech and Polish sides, which are reflected in newspapers texts. The aim of the thesis is to present through a qualitative narrative analysis, what kind of information reached the Czech and Polish population in the region. The purpose of the thesis is based on the hypothesis that during the observed period the arguments of the two sides of the dispute diverged significantly, which reflects the sharpening of the relations between the population. And that is going to be confirmed.

Keywords

Narrative analysis, hermeneutic approach, regional press, Cieszyn Silesia, Obrana Slezska, Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska, Głos Ludu Śląskiego

Title

The dispute over Cieszyn Silesia in the perception of the Czech and the Polish regional press from October 1918 to January 1919

Poděkování

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval vedoucímu práce PhDr. Jakubu Končelíkovi, Ph.D. za odborné vedení, podnětné rady, připomínky, trpělivost a čas, který mi věnoval při konzultacích. Poděkování patří také všem blízkým, kteří mi byli při psaní práce oporou a vycházeli mi v mnohém vstříc.

Obsah

Úvod	10
1. Teoretická část	12
1.1 Vznik Československa a Polska	12
1.1.1 Založení Československa a hraniční spory	12
1.1.2 Založení Polska a hraniční spory	14
1.2 Historie Těšínska	15
1.2.1 Těšínsko a vznik nových států	18
1.2.2 Leden 1919 na Těšínsku	19
2. Metodologická část	21
2.1 Způsob analýzy	21
2.2. Představení vybraných periodik	22
2.2.1 Obrana Slezska	22
2.2.2 Głos Ludu Śląskiego	23
2.2.3 Ostravský kraj	23
2.2.4 Gwiazdka Cieszyńska	24
2.3 Výběr výzkumného vzorku	25
3. Analytická část	26
3.1. Analýza textů týdeníku Obrana Slezska	26
3.2 Analýza textů týdeníku Głos Ludu Śląskiego	34
3.3 Srovnání nacionálně laděných týdeníků	40
3.4 Analýza textů periodika Ostravský kraj	42
3.5 Analýza textů periodika Gwiazdka Cieszyńska	46
3.6 Srovnání periodik s vazbou na katolickou církev	52
Závěr	54
Summary	56
Seznam využitých zkratk	57

Použitá literatura	58
Soupis odborné literatury	58
Internetové zdroje	60
Analyzované texty	61
Obrana Slezska	61
Ostravský kraj.....	68
Głos Ludu Śląskiego.....	74
Gwiazdka Cieszyńska.....	78
Seznam příloh	88
Příloha č. 1	89
Příloha č. 2.....	90
Příloha č. 3.....	91
Příloha č. 4.....	92

Úvod

Jakkoliv se symbolem neshod mezi Českem a Polskem v posledních letech stala narůstající rozloha dolu Turów,¹ ve 20. století se nově vzniklé národnostní státy přely o jiné území začínající písmenem T. O Těšínsko, chcete-li Těšínské Slezsko, či Těšínské knížectví. Průmyslovou oblast s továrnami, černouhelnými doly i částí důležité bohumínsko-košické dráhy si totiž nárokovali jak Češi, tak i Poláci.

Spor o příslušnost Těšínska patřil především v první polovině minulého století k nejvýraznějším tématům, která ovlivňovala diplomatické vztahy obou zemí.² Avšak vedení hranice, které se ustálilo do dnešních dnů, budí vášně i v současnosti.

Grzegorz Gašior, autor Zaolzí: polsko-český spor o Těšínské Slezsko, v úvodu své knihy napsal: „*I nadále existují dvě pravdy o minulosti, převládající nechť pohlédnout na historii společnou perspektivou a nedostatek snahy pochopit druhou stranu.*“³

Příspěť k pochopení východisek zúčastněných stran si klade za cíl i tato práce, která se zabývá referováním tehdejšího regionálního tisku na příkladu českých titulů Obrana Slezska, Ostravský kraj a polských Gwiazdka Cieszyńska, Głos Ludu Śląskiego. Na konkrétních příkladech práce ukazuje rozdíly v přístupu, využívaných argumentech i pohledu na protistranu.

Zaměřuje se také na proměny referování během zkoumaného období, které bylo z důvodu širšího zachycení dění oproti tezi prodlouženo: periodika byla zkoumána od začátku října 1918 do konce ledna 1919.

---

¹ Zájem o tento spor i v akademické sféře dokládají vznikající absolventské práce: PIŠTOROVÁ, Barbora. *Rámcování kauzy Turów v regionálních médiích*. Praha, 2022. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Vlastimil Nečas, PhD.; dále GERLICH, Vojtěch. *Voda, nebo uhlí? Etnografický výzkum obce Uhelná u dolu Turów*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Katedra sociální a kulturní antropologie. Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Zandlová, Ph.D.

– i vědecké články: WRÓBLEWSKI, Łukasz; BOHÁČ, Artur a BÖHM, Hynek. The Turów coal mine international dispute as a determinant of the cross-border integration of inhabitants of the Polish-Czech border. *Moravian geographical reports*. 2023, roč. 31, č. 4, s. 203-213, dále KUROWSKA-PYSZ, Joanna; ŁAŻNIEWSKA, Ewa; BÖHM, Hynek a BOHÁČ, Artur. CROSS-BORDER COOPERATION IN THE SHADOW OF CRISIS – THE TURÓW COALMINE CASE. *Journal of international studies (Kyiv)*. 2022, roč. 15, č. 4, s. 43-63, či ŽUK, Piotr a ŽUK, Paweł. The Turów Brown Coal Mine in the shadow of an international conflict: Surveying the actions of the European Union Court of Justice and the populist policies of the Polish government. *The extractive industries and society*. 2022, roč. 10, s. 101054.

² BÍLEK, Jiří. *Kyselá těšínská jablčka: československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha: Epoch, 2011, s. 12-13.

³ GAŠIOR, Grzegorz. *Zaolzí: polsko-český spor o Těšínské Slezsko, 1918-2008*. Warszawa: Karta, 2008, s. 2.

Mediální oblast sporu nebyla dosud významněji probádána, větší pozornost směřovala k otázkám demografickým, politickým, či politicko-geografickým.⁴ Poměrně bohatá je i historická literatura,⁵ o popularizaci problematiky se v posledních letech postarala spisovatelka Karin Lednická a její série Šikmý kostel, která vypráví o životě ve městě Karviná na konci 19. století a ve 20. století. První díl ovládl druhý ročník čtenářské ankety Kniha roku (2020).⁶ Prostoru ke zkoumání ovšem zůstává spousta, především v oblasti mediální.

Práce je rozdělena do tří částí. První, teoretická část, prezentuje důležitý historický kontext sporu. Zabývá se stručně vznikem Československa a Polska, tedy dvou přímých aktérů sporu o Těšínsko. Podrobněji pak rozebírá dějiny Těšínska a popisuje komplikovanou situaci v regionu. V rámci snahy o objektivitu vychází historický souhrn z české i zahraniční literatury.

Druhá část přibližuje metodologii provedeného výzkumu, kvalitativní narativní analýzy, u které byl uplatněn hermeneutický přístup. Dále tato část zahrnuje zdůvodnění výběru výzkumné metody, vymezení zkoumaného období, výzkumného vzorku, i zvolených periodik (Obrana Slezska, Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska, Głos Ludu Śląskiego).

Hlavní výzkumná otázka zní: *Jak se liší argumentace českých a polských regionálních médií při referování o sporu o Těšínsko?* Práce vychází z hypotézy: *V průběhu sledovaného období se argumentace českého a polského regionálního periodického tisku výrazně rozchází, což odráží vyostřování vztahů mezi národnostními skupinami na Těšínsku.*

Třetí část interpretuje výsledky kvalitativní narativní analýzy a odpovídá kromě hlavní i na další výzkumné otázky.

---

⁴ Téma Těšínska se objevuje v posledních pěti letech v následujících pracích absolventů Univerzity Karlovy: HOCHÉL, Miroslav. *Stanovení státní hranice Československa s Polskem*. Praha, 2021. Rigorózní práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra právních dějin; MYŠÁKOVÁ, Kateřina. *Problematika regionální identity obyvatel českého Těšínska a její reflexe v dokumentárním filmu Hranice po našem*. Praha, 2021. 70 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra německých a rakouských studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Ondřej Klípa, Ph.D.; JACKOVÁ, Daniela. *Průzkum současného stavu slezské regionální identity u obyvatel Českého Těšína a Cieszyna*. Praha, 2024. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce: Mgr. Martin Lepič, Ph.D.

⁵ V práci vycházím především z následujících titulů: BÍLEK, Jiří. *Kyselá těšínská jablčička: československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha: Epoque, 2011; GAŚSIOR, Grzegorz. *Zaolzi: polsko-český spor o Těšínské Slezsko, 1918-2008*. Warszawa: Karta, 2008; GAWRECKI, Dan. *Dějiny Českého Slezska 1740-2000*. 1. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003; WYSZCZELSKI, Lech. *Zaolzie 1919, 1938*. Warszawa: Bellona, 2022.

⁶ ZAV. *Knihou roku je Šikmý kostel od Karin Lednické, rozhodli čtenáři v anketě*. Online. In: IDNES.cz. 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/kniha-roku-2020-karin-lednicka-sikmy-kostel.A201014_110616_literatura_kiz. [cit. 2024-04-07].

1. Teoretická část

1.1 Vznik Československa a Polska

K zásadním změnám na evropské mapě došlo po první světové válce. Zatímco na jejím počátku vládlo nadšení a naděje rychlého konce konfliktu, od zimy 1916 se situace značně proměňuje. Historik Paul Johnson píše: „*Vítězství se stalo synonymem politického přežití.*“⁷ I proto v roce 1918 přichází definitivní rozpad tří monarchií – Rakouska-Uherska, Německého císařství a Ruského impéria.

Už během války začaly Francie a Velká Británie podporovat ve zneprátelených monarchiích politické změny a tzv. právo národů na sebeurčení.⁸ K dalšímu šíření obdobných myšlenek přispěl i prezident Spojených států amerických Woodrow Wilson přestavením Čtrnácti bodů.⁹ Na jejich základě vzniká po válce řada nových států, které se ovšem brzy dostávají kvůli nejasně vymezeným hranicím a sporným územím do vojenských konfliktů.¹⁰ A to včetně Československa a Polska.

1.1.1 Založení Československa a hraniční spory

Současně s rostoucím vlivem Německa na rakousko-uherskou monarchii sílila obava v okruhu českých intelektuálů o budoucí vývoj národa. I proto se během první světové války objevil v českém národním hnutí nový cíl: vytvoření samostatného státu.¹¹ Zároveň si skupina v čele s Tomášem Garrigue Masarykem uvědomovala, že by byl nový územní celek v obklopení Německa, Rakouska a Uherska příliš ohrožený, a tak se zrodila idea o spojení se Slovenskem. Mobilizace a krutost válečné doby navíc zradikalizovala společnost a oslabila podporu setrvání v monarchii.¹²

V roce 1916 vznikla v Paříži Československá národní rada (ČSNR), která se snažila o prosazení vize u zástupců dohodových mocností. Kromě Masaryka se čelnými zástupci ČSNR stali Edvard Beneš a Milan Rastislav Štefánik. Důležitou součástí diplomatického vyjednávání tvořily i československé legie, které se skládaly především z českých

---

⁷ JOHNSON, Paul. *Dějiny 20. století*. V nakladatelství Leda 2., opr. vyd. Voznice: Leda, 2014, s. 25.

⁸ Tamtéž, s. 27.

⁹ Program prezidenta Wilsona se v šestém až třináctém bodě věnuje poválečnému uspořádání, jako jeden z cílů je i zřízení nezávislého Polska, které má zahrnovat všechna území obývaná nesporně polským obyvatelstvem.

¹⁰ RYCHLÍK, Jan a ŠTĚPÁNOVÁ, Jana. *1918: rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československa*. V Praze: Vyšehrad, 2018, s. 247.

¹¹ EMMERT, František. *Zlomové osmičky: 1918, 1938, 1948, 1968*. V Brně: CPress, 2018, s. 9.

¹² Tamtéž, s. 10.

a slovenských zajatců či přeběhlíků z rakousko-uherské armády. Vůdčími tvářemi domácího odboje se stali Karel Kramář a Alois Rašín, kteří byli v roce 1915 zatčeni a odsouzeni k trestu smrti za velezradu, avšak díky amnestii rakousko-uherského císaře Karla I. se oba dostali na svobodu. Na Slovensku patřil k nejaktivnějším politikům Vavro Šrobár.¹³

V průběhu války dochází ke sladění postojů zahraniční a domácí politické reprezentace, která začne i v parlamentu vystupovat s požadavky na vytvoření svrchovaného státního celku. Zahnutí Čechů i Slováků požadují zástupci obou národů v tzv. Tříkrálové deklaraci zveřejněné 6. ledna 1918.¹⁴

V červenci roku 1918 je ustaven Národní výbor československý, který měl na starost dočasné převzetí moci a její následné předání do rukou ČSNR – v té době už ze strany dohodových mocností oficiálně uznáný zástupce nově se formujícího státu, jehož vytvoření deklarovali čeští a slovenští zástupci 30. května 1918 v Pittsburské dohodě.¹⁵ Dalšími důležitými listinami byly Washingtonská deklarace, která vymezuje Československo jako zastupitelskou demokracii v čele s prezidentem, a Filadelfské prohlášení, v němž se poprvé jako součást Československa objevuje Podkarpatská Rus.

Održení českých zemí od Rakouska se stávalo nevyhnutelným. Císař Karel I. ještě připravil nabídku federace, avšak proces vzniku nových států nezastavil.¹⁶ Vyvrcholení přišlo 28. října 1918, kdy byla spontánně vyhlášena samostatnost. Slováci se k československému státu přihlásili o dva dny později Martinskou deklarací.

Další výzvou pro nově vzniklý státní útvar bylo zabezpečení území. Německé obyvatelstvo se bránilo přičlenění k ČSR vytvořením čtyř pohraničních provincií: Böhmerwaldgau, Deutschböhmen, Deutschsüdmähren a provincie Sudetenland, která měla sídlo v Opavě.¹⁷ S nově vznikajícím Polskem nepanovala shoda na příslušnosti Těšínska, Oravy a Spiše.¹⁸ Avšak uznání historické hranice českých zemí získává československá vláda od Francie a Velké Británie už v prosinci roku 1918.¹⁹ Složitější byla situace na jižním Slovensku, kde bojovala československá armáda s Maďarskem, které chtělo uchovat celistvé historické území svatoštěpánské koruny.²⁰ Nejasnosti panovaly i okolo Podkarpatské Rusi.

---

¹³ DEJMEK, Jindřich. *Československo: dějiny státu*. Praha: Libri, 2018, s. 83.

¹⁴ RYCHLÍK a ŠTĚPÁNOVÁ. *1918: rozpad Rakouska-Uherska*, s. 175.

¹⁵ EMMERT. *Zlomové osmičky*, s. 15.

¹⁶ RYCHLÍK a ŠTĚPÁNOVÁ. *1918: rozpad Rakouska-Uherska*, s. 229.

¹⁷ DEJMEK. *Československo: dějiny státu*, s. 99.

¹⁸ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčička*, s. 15.

¹⁹ DEJMEK. *Československo: dějiny státu*, s. 100.

²⁰ JOHNSON. *Dějiny 20. století*, s. 44.

1.1.2 Založení Polska a hraniční spory

Pro Polsko, které bylo od roku 1795 rozděleno do tří zemí – Rakouska-Uherska, Pruska (Německa) a Ruska, byl zápas o samostatnost složitější. Největší část polského území patřila Rusku, negativní postoj Poláci zaujímal také k Německu, jako nejmenší zlo pak bylo vnímáno Rakousko-Uhersko, kde měli Poláci po roce 1867 dobré postavení díky rakousko-uherskému vyrovnání a následné rakousko-polské dohodě.²¹ Polské elity v 70. letech 19. století očekávaly vyhranění Rakouska vůči Prusku a Rusku, na jejichž území se tehdy nacházela území s polsky mluvícím obyvatelstvem. Pod příslibem spolupráce s rakouskými poslanci v parlamentu získali Poláci díky rakousko-polské dohodě na Haliči řadu úřednických pozic i autonomii školství.²²

Za první světové války museli Poláci bojovat proti sobě v armádách centrálních i dohodových mocností. I proto se polské elity zabývaly otázkou, na kterou stranu se připojit. Spolupráci s Ruskem prosazovali polští národní demokraté v čele s Romanem Dmowskim,²³ na stranu centrálních mocností se klonil Józef Piłsudski, který se ale nebránil ani vyjednávání s Francií a Velkou Británií.²⁴

Už od roku 1914 formovali Poláci legie. Oddíly vznikaly na straně dohodových mocností – Ruska a Francie, i na straně ústředních mocností – především na straně Rakouska, kde bylo jejich působení úspěšnější. A tak 5. listopadu 1916 slíbili německý císař Vilém II. a jeho rakousko-uherský protějšek František Josef I. vytvoření samostatného Polského království.²⁵

Na listopadovou proklamaci museli reagovat dohodové mocnosti. Francie s Velkou Británií nakonec přesvědčily ruského cara Mikuláše II., aby byl mezi válečné cíle zařazen i vznik samostatného Polska.²⁶ Orientace polských elit na ústřední mocnosti začala slábnout, zcela zásadní byly pro tuto tendenci obě revoluce v Rusku, po kterých přistoupila na konci roku 1917 tato východní dohodová velmoc k jednání o příměří s Rakouskem-Uherskem a Německem.

Dalšími důležitými milníky pro polskou snahu o nezávislost bylo vyhlášení Čtrnácti bodů prezidenta Spojených států amerických Woodrowa Wilsona a roztržka mezi Polskem

---

²¹ RYCHLÍK a ŠTĚPÁNOVÁ. *1918: rozpad Rakouska-Uherska*, s. 24.

²² FRIEDL, Jiří; JUREK, Tomasz; ŘEZNÍK, Miloš; WIHODA, Martin a VESELKA, Martin. *Dějiny Polska*. Vydání druhé. Praha: NLN, 2023, s. 392.

²³ RADZIWIŁŁ, Anna a ROSZKOWSKI, Wojciech. *Historia 1871-1939*. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN., 2001, s. 173.

²⁴ RYCHLÍK a ŠTĚPÁNOVÁ. *1918: rozpad Rakouska-Uherska*, s. 86.

²⁵ ŘEZNÍK, Miloš. *Dějiny Polska v datech*. Praha: Libri, 2010, s. 320.

²⁶ Tamtéž, s. 321

a centrálními mocnostmi ohledně budoucnosti Ukrajiny, která měla získat jako samostatný stát část území nárokovaného Poláky.²⁷ V létě 1918 se dostává v Paříži oficiálního uznání i Polskému národnímu výboru.²⁸ Z orgánů důležitých pro vznik samostatného Polska je nutné zmínit ještě Polskou likvidační komisi (Polska Komisja Likwidacyjna - PKL), která vzniká 28. října 1918 v Krakově a jejímž členem se stává i zástupce Rady Narodowe Księstwa Cieszyńskiego (RNKC) Józef Londzin.²⁹ Právě PKL měla podle Poláků spravovat území Haliče i Těšínského Slezska, a to až do vzniku centrální vlády, což se setkalo s odporem Československa i Ukrajiny.³⁰

Samostatná Polská republika vzniká 11. listopadu 1918 ve Varšavě, její hranice „*však byly ve všech směrech nevymezené.*“³¹ Části území si nárokovali Ukrajinci (Lvov, Pokutí, města Tarnopol, Łuck s okolím), Litevci (Černá Rus, Vilno a okolí), Němci (Velkopolsko s Poznání, Pomořansko s Gdaňskem, Horní a Dolní Slezsko, Mazursko), Čechoslováci (Těšínsko, Spiš, Orava) i Rusové (nejvýchodnější části polského území).³² Do poválečného světa tak vstupuje Polsko silně neukotvené.

1.2 Historie Těšínska

Od 10. století n. l. se území na pomezí české a polské sféry vlivu mezi oběma národy přelévalo,³³ a to až do roku 1335, kdy český král Jan Lucemburský a těšínský kníže Kazimír I. uzavřeli trenčínskou smlouvu: Těšínsko se stalo součástí zemí Koruny české a Jan Lucemburský se vzdal nároku na polský trůn.³⁴

Příslušnost území se po staletí neměnila, ani po nástupu Habsburků na český trůn v roce 1526, ani po válkách o rakouské dědictví, kdy většina Slezska připadla Prusku, avšak Těšínské knížectví zůstalo jako jediné celistvé panství Rakousku-Uhersku.³⁵ Kosmetickou změnu představovalo připojení Bohumínska k Těšínskému Slezsku v roce 1742.³⁶ V 18. století navíc význam regionu roste, k habsburské monarchii byla připojena Halič, na kterou

---

²⁷ RYCHLÍK a ŠTĚPÁNOVÁ. *1918: rozpad Rakouska-Uherska*, s. 200.

²⁸ RADZIWIŁŁ a ROSZKOWSKI. *Historia 1871-1939*, s. 177.

²⁹ FRIEDL; JUREK; ŘEZNÍK; WIHODA; VESELKA. *Dějiny Polska*, s. 405.

³⁰ RADZIWIŁŁ a ROSZKOWSKI. *Historia 1871-1939*, s. 180.

³¹ ŘEZNÍK, Miloš. *Dějiny Polska v datech*. Praha: Libri, 2010, s. 328.

³² RADZIWIŁŁ a ROSZKOWSKI. *Historia 1871-1939*, s. 191.

³³ WYSZCZELSKI, Lech. *Zaolzie 1919, 1938*. Warszawa: Bellona, 2022, s. 5.

³⁴ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčka*, s. 18.

³⁵ GAŚSIOR. *Zaolzi*, s. 46.

³⁶ GAWRECKI, Dan. *Dějiny Českého Slezska 1740-2000. 1.* Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003, s. 19.

se cestovalo právě přes Těšínsko.³⁷ Zcela zlomový byl nález černého uhlí a s ním spojený průmyslový rozvoj, který způsobil značnou migraci obyvatelstva a urbanizaci regionu.³⁸ Ve druhé polovině 19. století vzniká i významné železniční spojení Severní dráha císaře Ferdinanda spojující Vídeň, Krakov (později i Lvov), v Bohumíně bylo vybudováno pokračování směrem na Těšín a dále na Slovensko.

Stejně jako ve zbytku Evropy i na Těšínsku sílil proces národního uvědomování, který proměnil rok 1848 a následné zavedení němčiny jako úředního jazyka.³⁹ V některých částech Těšínska, především v okolí Fryštátu, Karviné a Orlové došlo k ostrému soupeření polského národního hnutí s českým, které mělo i podporu některých zástupců slezské populace.⁴⁰

Situaci nezpřehledňovaly i časté záměny mezi národním vědomím a vědomím jazykové příslušnosti, na Těšínsku se hojně mluvilo jedním dialektem (Těšínským nářečím),⁴¹ což komplikovalo možnosti vlastního národního vyjádření.⁴² Reakcí na vynořující se národnostní pohledy byla i snaha o tvorbu slezské identity.⁴³

Další rozepře mezi národnostními skupinami na Těšínsku způsobilo i rakousko-uherské vyrovnání a následný zisk privilegií pro Poláky, především šlechtu z Haliče v 70. letech 19. století.⁴⁴ Postup Poláků ovšem nenašel pochopení u Čechů ani Moravanů a výrazně ovlivnil i soužití na Těšínsku,⁴⁵ kde byli dosud negativněji vnímáni německy mluvící obyvatelé, proti kterým stáli společně Češi i Poláci jako slovanské kmeny.⁴⁶

I proto postupně vznikaly konkurenční instituce: například česká Matice lidové osvěty a polská Macierza Szkolna dla Księstwa Cieszyńskiego. Jsou zakládána česká i polská periodika, čímž byly rozdíly mezi národnostmi dále prohlubovány.⁴⁷ Přesto lze konstatovat, že společný postup proti Němcům převládá až do 20. století.⁴⁸

---

³⁷ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablíčka*, s. 24.

³⁸ ŠTIKA, Jaroslav. *Těšínsko. 5. díl, Těšínská lidová kultura a polská národnostní menšina*. V Českém Těšíně: Muzeum Těšínska, 2003, s. 44.

³⁹ Čeština byla úředním jazykem až do počátku 19. století, pak převládala polština s němčinou, která se stala v roce 1851 jediným využívaným jazykem ve státní správě na Těšínsku.

⁴⁰ GAŚIÓR. *Zaolzi*, s. 46.

⁴¹ Můžeme se setkat i s označením *ponašymu*, nebo *po naszymu*.

⁴² ŠTIKA. *Těšínsko*, s. 46.

⁴³ STUDNICKI, Grzegorz. *Śląsk Cieszyński: obrazy przeszłości a tożsamość miejsc i ludzi*. Wydanie I. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015, s. 358.

⁴⁴ Podrobněji v kapitole 1.1.2 Založení Polska a hraniční spory.

⁴⁵ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablíčka*, s. 27.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ V obou případech byli Poláci napřed: jejich Matice vzniká v roce 1885, o čtyři roky dříve než česká. Polská Gwiazdka Cieszyńska vycházela od poloviny 19. století, české Noviny těšínské od roku 1894.

⁴⁸ GAWRECKI. *Dějiny Českého Slezska*, s. 19.

Díky průmyslovému rozvoji na Těšínsko přicházeli lidé z Moravy, oblasti Karpat i Haliče, kteří na počátku 20. století tvořili už 12 % celkové populace.⁴⁹ K tomuto jevu je nutné přihlídnout, neboť myšlenky nacionalismu přicházely na Těšínsko zvenčí a „*ve Slezsku se nezrodila ani česká státoprávní idea, ani myšlenka sjednoceného polského státu.*“⁵⁰

Při sčítání lidu v roce 1910 bylo zapsáno 55 % z necelého půl milionu obyvatel na Těšínsku jako Poláci (234 000), okolo 27 % tvořili Češi (116 000) a 18 % Němci (77 000). Téměř 75 % věřících se hlásilo ke katolické církvi, 25 % k evangelické. Poslední údaje tedy pochází ještě z doby před první světovou válkou, jejich přesnost je navíc sporná.⁵¹ Nejasnou část tvoří především Šlonzáci (Slezané), které vedl Josef Koždoň, slezský politik a předseda Slezské lidové strany (Śląska Partia Ludowa – SPL). Při sčítání lidu většinou připadali kvůli obcovacímu jazyku mezi Poláky. Koždoň ovšem šířil tezi, že „*Slezané mluví polsky, ale kulturu mají německou a zároveň odmítají jakoukoliv spolupráci s polskými stranami.*“⁵² Svými výstupy získával na venkově popularitu pro sebe i SPL, proti polské aktivitě v regionu vyzdvihoval místní slezské vlastenectví.⁵³ Od roku 1909 vydával také list Ślązak, který byl hlavním tiskovým orgánem SPL.⁵⁴

Nejednotná byla i spádovost Těšínska pod jednotlivé instituce. Zemský sněm sídlil v Opavě, soudnictví podléhalo Vyššímu zemskému soudu v Brně, vlaková doprava byla v gesci Ředitelství železnic v Olomouci, vojensky spadalo Těšínsko pod velitelství v Krakově a katolická církev podléhala Vratislavské diecézi (tehdy na území Německa).⁵⁵

Další potíže na Těšínsku vyvolala první světová válka, továrny přecházely na válečný provoz, který často zajišťovaly i ženy a děti. Obyvatelstvo se vypořádávalo s nedostatkem základních potřeb, v médiích panovala silná cenzura.⁵⁶ Situace v regionu se stávala neudržitelnou – vypukaly stávkové akce, docházelo i k národnostním sporům. Obzvláště ve chvíli, kdy už síla monarchie slábla, se naplno projevilo, že „*existence Těšínského knížectví jako samostatné správní a hospodářské jednotky měla zásadní integrující funkci.*“⁵⁷

---

⁴⁹ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčka*, s. 27.

⁵⁰ GAWRECKI. *Dějiny Českého Slezska*, s. 227.

⁵¹ Právě do roku 1910 se při sčítání lidu využíval obcovací jazyk – podle řeči se určovala i národnost.

⁵² GAŚSIOR. *Zaolzi*, s. 46.

⁵³ ŠTIKA. *Těšínsko*, s. 49.

⁵⁴ KAPRAS, Jan. *Jazyková a národnostní otázka na Těšínsku v historickém vývoji*. Orlová: Slezská musejní společnost v Orlové, mezi 1922 a 1931, s. 28.

⁵⁵ GAŚSIOR. *Zaolzi*, s. 48.

⁵⁶ GRZELEWSKA, Danuta. *Prasa, radio i telewizja w Polsce: zarys dziejów*. Wyd. 2. poszerzone. Warszawa: Elipsa, 2001, s. 60.

⁵⁷ ŠTIKA. *Těšínsko*, s. 74.

1.2.1 Těšínsko a vznik nových států

Otázka poválečného uspořádání byla předmětem jednání mezi českými a polskými zástupci ještě v průběhu válečného konfliktu. O Těšínsko se zajímal i Tomáš Garrigue Masaryk.⁵⁸

Představitelé obou nově vznikajících států zastávali názor, že o budoucím rozdělení rozhodnou zástupci centrálních vlád, případně mírová konference, nikoliv místní političtí činitelé, kteří ovšem s aktivitou neustali.⁵⁹

Už 19. října 1918 byla Poláky ustanovena Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego (RNKC),⁶⁰ která začala usilovat o připojení Těšínska k Polsku. Český Zemský národní výbor pro Slezsko (ZNVS) zahájil činnost 29. října a prohlásil, že přebírá správu na Těšínsku a také ve zbylých částech Slezska. Na to RNKC reagovala 30. října vyhlášením připojení Těšínska k Polsku.⁶¹ Jednalo se v podstatě o první prohlášení nezávislosti učiněné Poláky.⁶²

Snahu o prozatímní mírové řešení představují setkání mezi ZNVS a RNKC, která proběhla 2. a 5. listopadu 1918 v Orlové a Polské Ostravě, kde byla mezi oběma stranami nalezena shoda především z důvodu akutně hrozícího nedostatku potravin.⁶³

Už v den podpisu dohody polské jednotky obsazují většinu Těšínska až po ustanovenou prozatímní hranici. Ta byla ovšem pro československou stranu nevýhodná. Část československých politiků počítala s ústupky vůči Polsku, ale ty neměly jít z dopravních a hospodářských důvodů tak daleko.⁶⁴ Například strategická bohumínsko-košická dráha měla zůstat pod společnou správou.⁶⁵ I proto československá vláda dohodu na rozdíl od polské neuznala.⁶⁶

Češi i Poláci v regionu navíc počítali, že je pouze otázkou několika týdnů, než o budoucím osudu rozhodnou centrální vlády. Jenže ani jedna strana jednání neiniciovala, Těšínskem se příliš nezabývala ani Dohoda, pro kterou představoval region v celoevropském kontextu marginální problém.⁶⁷

---

⁵⁸ DEJMEK. *Československo: dějiny státu*, s. 67.

⁵⁹ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčička*, s. 35.

⁶⁰ WYSZCZELSKI, Lech. *Zaolzie 1919, 1938*. Warszawa: Bellona, 2022, s. 25.

⁶¹ ŘEZNÍK. *Dějiny Polska v datech*, s. 326.

⁶² Tamtéž, 426.

⁶³ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčička*, s. 36.

⁶⁴ DEJMEK, Jindřich. *Československo, jeho sousedé a velmoci ve XX. století (1918 až 1992): vybrané kapitoly z dějin československé zahraniční politiky*. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2002, s. 136.

⁶⁵ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablčička*, s. 36.

⁶⁶ FRIEDL; JUREK; ŘEZNÍK; WIHODA; VESELKA. *Dějiny Polska*, s. 440.

⁶⁷ WYSZCZELSKI, Lech. *Zaolzie 1919, 1938*. Warszawa: Bellona, 2022, s. 27.

O vyřešení nervózní situace se jako první pokusila RNKC, která vyslala zástupce na jednání s Edvardem Benešem do Paříže, kde měli v případě podpory české strany v otázkách dalších polských hraničních sporů přislíbit součinnost v řešení situace na Těšínsku i na Slovensku.⁶⁸

Situace v regionu dále eskalovala, další zhoršení nálady mezi českým a polským obyvatelstvem přineslo 25. listopadu 1918 rozhodnutí generála Józefa Piłsudského o vyhlášení voleb do polského parlamentu,⁶⁹ kterého se měli účastnit Poláci na Těšínsku, na Spiši i na Oravě. Volby se měly konat 26. ledna 1919.⁷⁰

Na české straně vzrostly obavy, že tím dávají Poláci najevo, že Těšínsko patří Polsku.⁷¹ Dosud přitom počítali s tím, že Těšínsko představuje pro Polsko spíše periferní region a své úsilí bude směřovat k bojům na východní hranici a sporům o území s Německem.⁷² Proti chystaným volbám protestovali i majitelé průmyslových závodů, kteří „*nechtěli, aby se jejich majetky ocitly na území tak politicky a ekonomicky nestabilního státu.*“⁷³

Před koncem roku nevraživost mezi národnostmi na Těšínsku narůstala, česká vláda neúspěšně žádala o obsazení Těšínska dohodovými vojsky.⁷⁴

1.2.2 Leden 1919 na Těšínsku

Na začátku roku 1919 se tak stávalo vojenské řešení situace stále pravděpodobnějším. Před blížícími se volbami se konala ještě 19. ledna 1919 mírová konference v Paříži, čekat na její výsledky bylo z pohledu českých politiků příliš riskantní. Nutno podotknout, že Poláci rovněž disponovali plány na násilné převzetí Těšínska, jenže v lednu 1919 neměli dostatek ozbrojených sil k jejich realizaci.⁷⁵

S obdobnými potížemi se potýkala i československá strana, početné české legie zůstávaly v Rusku, vojáci z italské fronty byli z většiny nasazeni na Slovensku a legie z Francie se teprve začaly přesouvat zpět do vlasti.⁷⁶

O násilném obsazení Těšínska rozhodl 17. ledna 1919 prezident Masaryk, který svolal mimořádné zasedání vlády.⁷⁷ Česká strana měla mít záruku, že Francie během vojenské akce

---

⁶⁸ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablička*, s. 39.

⁶⁹ FRIEDL; JUREK; ŘEZNÍK; WIHODA; VESELKA. *Dějiny Polska*, s. 430.

⁷⁰ RADZIWIŁŁ a ROSZKOWSKI. *Historia 1871-1939*, s. 199.

⁷¹ GAŚSIOR. *Zaolzi*, s. 4.

⁷² WYSZCZELSKI. *Zaolzie*, s. 31.

⁷³ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablička*, s. 41.

⁷⁴ Tamtéž, s. 43.

⁷⁵ WYSZCZELSKI. *Zaolzie*, s. 38.

⁷⁶ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablička*, s. 44.

⁷⁷ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablička*, s. 44.

zůstane zdrženlivá.⁷⁸ Memorandum zaslané československou vládou do Varšavy 21. ledna 1919 vyzvalo polské zástupce ke stažení vojsk za dohodovými mocnostmi uznanou československou hranici – tj. historická hranice zemí Koruny české.⁷⁹ Polská vláda na memorandum nezareagovala.

Československá armáda tak 23. ledna 1919 ve 13:00 zaútočila na pozice polských jednotek a začala s obsazováním Těšínska.⁸⁰ První útok směřoval na Bohumín a Karvinou, z jihu postupovali českoslovenští vojáci na Čadcu a Jablunkov.⁸¹ Zdržel se pouze postup armády na Karvinou, dále vojsko pokračovalo ve směru na Petrovice a Fryštát, cesta na Těšín se otevírala.⁸² Útok na správní centrum Těšínska byl zahájen 26. ledna 1919, už následující den ráno polské jednotky vědomy si síly československé armády město vyklidily.⁸³

Postup československých jednotek se zastavil 30. ledna 1919 až na řece Visle, Edvard Beneš totiž z mírové konference v Paříži informoval o znepokojení Dohody z vojenské akce.⁸⁴ V noci 30. ledna 1919 byla poslána Polákům nabídka k příměří, které bylo uzavřeno 1. února 1919.⁸⁵ Ozbrojený konflikt se vzhledem k délce trvání začal označovat jako Sedmidenní válka.

---

⁷⁸ WYSZCZELSKI. *Zaolzie*, s. 42.

⁷⁹ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablíčka*, s. 45.

⁸⁰ FRIEDL; JUREK; ŘEZNÍK; WIHODA; VESELKA. *Dějiny Polska*, s. 430.

⁸¹ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablíčka*, s. 52.

⁸² Tamtéž, s. 63.

⁸³ WYSZCZELSKI. *Zaolzie*, s. 59.

⁸⁴ Tamtéž, s. 68.

⁸⁵ BÍLEK. *Kyselá těšínská jablíčka*, s. 72.

2. Metodologická část

2.1 Způsob analýzy

Vzhledem k provedenému předvýzkumu byla narativní analýza provedena hermeneutickým přístupem, který staví na předporozumění zkoumanému materiálu.⁸⁶ Tento postup pomáhá také účinně odhalit skryté hlubší struktury textů.⁸⁷ Byť je zde větší riziko subjektivního posuzování,⁸⁸ autor práce se domnívá, že o daném tématu prozradí více než jiné možné přístupy jako třeba kvantitativní obsahová analýza, která by příběh tehdejší doby zredukovala na číselné údaje. I tyto údaje mohou být užitečné, práce se ovšem zaměřuje na argumentační způsoby, kterými byl vysvětlován nárok nově vzniklých států na území Těšínska, a zda texty odrážely napětí ve společnosti atd.

Kvalitativní výzkumná metoda výzkumníkům umožňuje věnovat se textům do hloubky, navíc se v nich zpravidla objevují „*osobní nebo skupinové vědomé nebo nevědomé postoje, hodnoty a ideje*.“⁸⁹ Texty poukazují také na hodnotové principy (vymezení dobra a zla, hrdinů a záporných postav).⁹⁰ Zároveň se jedná o vhodný prostředek, jenž práci dovede k odpovědi na hlavní výzkumnou otázku *Jak se liší argumentace českých a polských regionálních médií při referování o sporu o Těšínsko?* i na otázky vedlejší:

- VO1 Jaký je utvářen obraz druhého národa?
- VO2 Odráží referování českých nebo polských periodik eskalaci napětí v regionu, která vyvrcholila ozbrojeným konfliktem?
- VO3 Reagují na sebe vybraná periodika?

Jan Hendl přirovnává kvalitativního výzkumníka k detektivovi, který „*vyhledává a analyzuje jakékoliv informace*“.⁹¹ V případě této práce byl okruh zkoumání jasně vymezen výzkumným vzorkem.⁹² Vybrané tituly jsou nejdříve analyzovány jednotlivě v samostatných kapitolách, poté jsou srovnána periodika stejného zaměření.

---

⁸⁶ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Čtvrté vydání. Praha: Portál, 2016, s. 71.

⁸⁷ SCHERER, Helmut. Úvod do metody obsahové analýzy. In: SCHULTZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Třetí vydání. Praha: Karolinum, 2011, s. 29.

⁸⁸ Tamtéž. A dále: HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*, s. 48.

⁸⁹ Tamtéž, s. 134.

⁹⁰ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. První vydání. Praha: Portál, 2010, s. 145.

⁹¹ HENDL. *Kvalitativní výzkum*, s. 46.

⁹² Podrobněji ho přibližuje kapitola 2.3 Výběr výzkumného vzorku.

2.2. Představení vybraných periodik

Pro porovnání, jakým způsobem ke sporu o Těšínsko přistupoval regionální tisk, byla vybrána čtveřice periodik. Při jejich volbě byla zohledněna především jejich charakteristika – v případě týdeníků Obrany Slezska a Głosu Ludu Śląskiego se jedná o silnější nacionální rétoriku. Shodná je i délka standardních vydání – šest stran. U Ostravského kraje a Gwiazdki Cieszyńskie jsou důležité vazby na katolickou církev a křesťanské hodnoty, oba listy vycházely dvakrát týdně v rozsahu čtyř stran.

Je předpokládáno, že vybrané skupiny listů cílily u obou národností na podobné skupiny čtenářů. Oba srovnávané tituly vycházely se stejnou pravidelností i ve stejném rozsahu, proto dostaly přednost před jinými tiskovinami, které buďto neměly vhodnou alternativu ve druhém jazyce (Dziennik Cieszyński), lišila se jejich periodicitou (orgány sociálně-demokratických stran Duch času a Robotnik Śląski), nebo ve vybraném období nebyly dostatečně archivovány (Moravsko-slezský deník).

Zkoumané období je ohraničeno začátkem října 1918, v tomto období se už otevřeně hovořilo o možném rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku národnostních států. Do vyhlášení samotného Československa zbývaly čtyři týdny, v případě Polska jen o 14 dní více. Konec období pak je pak vymezen lednem 1919, na jehož konci spor o Těšínsko vyvrcholil ozbrojeným konfliktem – Sedmidenní válkou.

2.2.1 Obrana Slezska

Týdeník Obrana Slezska vycházel v Orlové od roku 1910, přinášel politické, hospodářské, kulturní a jiné zprávy z oblasti Slezska a východní Moravy a od počátku razil ostřejší nacionální tematiku. „*Chce chrániti náš lid proti úředním přehmatům, proti germanisaci i proti polonisaci, chce starati se o úspěšné výsledky naší politické práce, ať již se týká čehokoli,*“ stojí v představovacím programovém sloupku prvního vydání.⁹³ Zároveň však list sliboval, že chce „*pracovati také ku smíru česko-polskému*“.⁹⁴

Po dobu zkoumaného období vydávání šestistránkového týdeníku zajišťoval Lev Kazík Karvinský, divadelní režisér, básník a také bývalý horník.⁹⁵ Od roku 1921 přibyl podnázev „*Politický neodvislý list hájící zájmy českého lidu na Těšínsku*“, v posledních letech

---

⁹³ [NESIGNOVÁNO]. Co chceme? *Obrana Slezska*. 1910, roč. 1, č. 1, s. 1.

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ PINTÉR, Josef. *Dům, který zůstal věrný zdravotnictví*. Online. In: Deník.cz. 2011. Dostupné z: https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/20110622historie_pojistovna.html. [cit. 2024-04-18].

fungování (1931–1933) bylo jméno periodika rozšířeno na Obrana Slezska a východní Moravy. Během své existence nebyl týdeník svázán s žádnou politickou stranou, což bývá na počátku 20. století charakteristické pro celou řadu českých periodik, která tak vytvářela spojení mezi politickými stranami, jejich členy a také voliči.⁹⁶

2.2.2 Głos Ludu Śląskiego

Głos Ludu Śląskiego poprvé vyšel v roce 1897 ve Fryštátu, zpočátku byl vydáván dvakrát týdně, od roku 1900 jednou. Sloužil jako orgán nacionálně laděného Stronnictwa Narodowo-Radykalnego, které přispívalo k vyostřování česko-polských vztahů na Těšínsku pod záminkou ochrany polských měšťanů a inteligence.⁹⁷

Krátká pauza v samostatném vydávání nastala v letech 1912–1916, kdy Głos vycházel jako týdenní příloha Dzienniku Cieszyńskiego.⁹⁸ Po válce týdeník spadl do kompetence strany PSL Piast,⁹⁹ v tomto období už sídlila redakce v Těšíně a za vydávání šestistránkového týdeníku nesl zodpovědnost Jan Sikora.

Cílovou skupinou měli být původně Slezané (Šlonzáci, Ślązacy), které ovšem týdeník v úvodním vydání prezentoval jako „*předvoj národa polského*“ a dával si za cíl ochranu Polska před ostatními: „*jako se dříve polský národ a tím i celá Evropa ubránili tatarském a tureckému náporu – dnes se, my Slezané, budeme bránit a společně s naší matkou Polskem před náporom němectví a češství za západu.*“¹⁰⁰

2.2.3 Ostravský kraj

Periodikum Ostravský kraj vzniklo v roce 1906 v Moravské Ostravě a zaměřovalo se jak na zprávy regionální, tak zahraniční. Již v prvním čísle se hlásilo k jasným hodnotám: „*Chceme pracovati pro naše ideály cestou konservativní politiky křesťanské. Bojů nebudeme vyhledávat!*“¹⁰¹ O pět let později se ve výtiscích objevil podnázev „*časopis k šíření a hájení zásad křesťansko-sociálních*“. Po dobu zkoumaného období vycházel dvakrát týdně v rozsahu čtyř stran.

⁹⁶ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. První vydání. Praha: Portál, 2010, s. 41.

⁹⁷ KENIG, Piotr. *150 lat prasy polskiej na Śląsku Cieszyńskim*. První vydání. Bielsko-Biala: Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej, 1998, s. 12.

⁹⁸ Tamtéž, s. 13.

⁹⁹ Stronnictwo Narodowo-Radykalne fungovalo od 90. let 20. století, národovecké voliče poté stejně jako Głos Ludu Śląskiego přebírala šestá nejsilnější strana parlamentních voleb v roce 1919 Polskie Stronnictwo Ludowe Piast (v Sejmu získalo 46 z 394 křesel).

¹⁰⁰ [NESIGNOVÁNO]. Słowo wstępne. *Głos Ludu Śląskiego*. 1897, roč. 1, č. 1, s. 1.

¹⁰¹ [NESIGNOVÁNO]. Co chceme. *Ostravský kraj*. 1906, roč. 1, č. 1, s. 1.

Během zkoumaného období došlo také ke dvěma změnám v podnázvu: nejdříve se na začátku října 1918 mění na „časopis hájící a šířící program křesťanské lidové strany na Ostravsku“, od konce měsíce zároveň s oficiálním ustavením Československé strany lidové pak na „časopis hájící a šířící program Československé strany lidové na Ostravsku“. Jako vydavatel je v tiráži uváděn František Derka, advokát a významný představitel pokrokových lidovců na Severní Moravě. Od roku 1915 se podílel na domácí odbojové činnosti, po válce se usadil v Novém Jičíně, kde zasedal v městské radě.¹⁰²

2.2.4 Gwiazdka Cieszyńska

Původně Gwiazdka Cieszyńska navazovala na Tygodnik Cieszyński (1848–1851), za cíl si dávala osvětu polského a slezského obyvatelstva Těšínska. „*Má sloužit k tomu, aby ti, kteří informace mají, měli možnost je poskytnout ostatním a ostatní se z nich mohli učit.*“¹⁰³

Gwiazdka ovšem nebyla pouze pro obyvatele Těšínska, odběratele měla také v Haliči, na Poznaňsku a v polské části Ruského impéria (Kongresové Polsko).¹⁰⁴ O větší katolické vyhraněnosti rozhodl šéfredaktor Paweł Stalmach, který v roce 1886 list prodal organizaci Związek Śląskich Katolików hájící zájmy katolíků v Těšínském Slezsku.¹⁰⁵

Stalmachovým nástupcem se pak stal Józef Londzin, katolický kněz, poslanec Říšské rady a později polského Sejmu.¹⁰⁶ Pod Londzinovým vedením začala Gwiazdka od roku 1906 vycházet dvakrát týdně v rozsahu čtyř stran.

---

¹⁰² KUČERA, Martin. *DERKA František 5.4.1867-20.12.1940*. Online. In: Biografický slovník českých zemí. 2019. Dostupné z: <http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php?curid=45394> [cit. 2024-04-11].

¹⁰³ [NESIGNOVÁNO]. Wstęp. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1851, roč. 1, č. 1., s. 1-2.

¹⁰⁴ KENIG. *150 lat prasy polskiej na Śląsku Cieszyńskim*, s. 7.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 9.

2.3 Výběr výzkumného vzorku

Ze čtyř vybraných periodik bylo při tvorbě práce analyzováno 454 textů (Obrana Slezska 139 textů, Ostravský kraj 102, Głos Ludu Śląskiego 76, Gwiazdka Cieszyńska 137). Texty byly vybrány na základě předvýzkumu, v němž byly ze zkoumaného období přečtené všechny dostupné výtisky (Śląska Biblioteka Cyfrowa, Biblioteka Śląska, Archiv města Ostravy, Digitální knihovna Moravskoslezského kraje) s výjimkou stránek inzertních.

Následoval výběr klíčových slov, která se často objevovala v titulcích, v případných nadtitulcích, podtitulcích a prvních odstavcích textu. U krátkých zpráv je za titulek považován graficky zvýrazněný začátek sdělení (tučné písmo), první odstavec končí odsazením, či začátkem dalšího celku (dalším titulkem).

Pro analýzu byly využity texty, které mají ve výše vyjmenovaných pasážích tato klíčová slova: **Těšínsko**, popřípadě **Těšínské Slezsko**¹⁰⁷ jako sporné území; **národ**, **národnostní** jako vymezující prvek sporu; v českých tiskovinách byly zahrnuty výrazy **Polsko** a **Poláci**, v polských periodicích varianta **Češi** a **Čechy**¹⁰⁸ k přiblížení vztahů mezi národy. Započítány byly také názvy všech zkoumaných periodik (**Obrana Slezska**, **Ostravský kraj**, **Głos Ludu Śląskiego**, **Gwiazdka Cieszyńska**), aby bylo zjištěno, zda na sebe reagovaly, a instituce zapojené do sporu **Zemský národní výbor pro Slezsko** a **Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego**.

Brány byly v potaz obě jazykové varianty v různých tvarech (pádech, rodech). Záměrně byla vynechána například slova válka či území, která se obzvláště v úvodu zkoumaného období vztahovala k textům zaměřujícím se na první světovou válku.

---

¹⁰⁷ V polštině nemá české slovo Těšínsko jednoslovný překlad, proto je uvedena i varianta Těšínské Slezsko (Śląsk Cieszyński), které se v polském tisku pravidelně objevuje.

¹⁰⁸ Především na začátku zkoumaného období se v polském tisku téměř neobjevuje výraz Československo. Zprávy jsou i po vzniku nového státního útvaru pravidelně rozdělovány texty o Čechách a o Slovensku.

3. Analytická část

3.1. Analýza textů týdeníku Obrana Slezska

Národnostní situaci na Těšínsku se týdeník Obrana Slezska věnuje už před koncem první světové války. Období října 1918 charakterizuje v porovnání s dalšími měsíci zkoumání smírlivější tón, ale jak napovídá nacionální ladění periodika,¹⁰⁹ od počátku se Obrana Slezska staví ve vypjaté atmosféře jednoznačně na stranu českého národa.

Příkladem snahy o vyváženější sdělení je příběh pana učitele Bobrzika, který je odsuzován, že učí polské děti v Pudlově německy a snaží se z nich udělat Němce. „*Kdo jsou takoví lidé? Němci se jim posmívají a Poláci se za ně stydí.*“¹¹⁰ Obětí zesměšnění tedy nejsou všichni Poláci, ale jen ti, kteří se snaží zalíbit Němcům.

Ve zprávě o divadelním představení v Karvině je dokonce vřelé poděkování Polákům za propůjčení sálu ve spolkovém domě Praca k prvnímu českému divadelnímu představení.¹¹¹ Nechybí ani výzvy k zachování klidu a tlumení emocí před koncem války.¹¹²

V dalších textech zvýrazňuje Obrana Slezska zářivou budoucnost Čechů v nově vznikajícím českém státě, pracuje také s řadou významných historických postav, jako je Petr Bezruč, Karel Havlíček Borovský, Jan Hus, Petr Chelčický či Jan Ámos Komenský.¹¹³ Jejich zmiňování umocňuje narativní linku, kterou Obrana Slezska udržuje po celé zkoumané období: český národ byl po několik století bídačen a utlačován, tudíž si nyní zaslouží ustanovit český (československý) stát podle svých představ.

Fráze o „*zuboženém lánu českého Slezska*“,¹¹⁴ „*dlouhém trápení*“,¹¹⁵ „*třistaleté porobě*“¹¹⁶ a „*největším útisku*“¹¹⁷ se ovšem nevztahují pouze k příslušnosti k Rakousku-Uhersku, ale výrazně také k mnohonárodnostnímu soužití na Těšínsku.

---

¹⁰⁹ Podrobněji v kapitole 2.2.1.

¹¹⁰ [NESIGNOVÁNO]. Pudlov. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 3.

¹¹¹ [NESIGNOVÁNO]. Karvin. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4.

¹¹² Například: ROBOTNÍK. Dombrová. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 3-4; [NESIGNOVÁNO]. Ke sporu o Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 1-2.

¹¹³ Například: [NESIGNOVÁNO]. Přislibujte si mně, vyhrožujte si mně, zrádcem přece nebudu! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 1; K. Nová „Česká církev“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Praha a Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Národnímu výboru československému v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.

¹¹⁴ [NESIGNOVÁNO]. Z Opavska. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 3-4.

¹¹⁵ [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2.

¹¹⁶ L. K. K. Nerozdejme se! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2.

¹¹⁷ STYPA, T., KAPRAS, J. Slezským Čechům na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1.

Už v říjnu 1918 dochází také k vymezení základního argumentačního rámce sporu:

- 1) Právo Čechů na Slezsko je dáno historicky.¹¹⁸
- 2) Důležitou roli hraje hospodářský význam (těžba uhlí a železniční spojení se Slovenskem – pro Poláky se jedná o periferní region).¹¹⁹
- 3) Národnostní nároky Poláků nemůžou být brány v potaz, protože sami usilují o území, kde je většina obyvatelstva jiné národnosti (Poznaňsko, Gdaňsk, Chelm a část Litvy).¹²⁰

Rétorika listu se pak vyostřuje po vzniku samostatného Českého státu a následném připojení Slovenska.¹²¹ Nárazově se Obrana Slezska věnuje konkrétním důležitým událostem: podepsání česko-polské dohody 5. listopadu 1918, které je vnímáno jako nutné provizorium a zdaleka ne jako končené vyrovnání mezi oběma národy.¹²² Z polské strany má být ujednání navíc pravidelně porušováno.¹²³ Ostrá reakce následuje také po vyhlášení polské listopadové mobilizace,¹²⁴ poněvadž zpočátku panuje chaos, koho se příkaz týká.¹²⁵ V tomto ohledu Obrana Slezska přináší informace od českých orgánů, které uklidňují, že na Těšínsku se toto ustanovení nevztahuje na české občany.

Nespokojenost vzbuzuje také polská snaha¹²⁶ o uspořádání voleb do polského sejmku 26. ledna 1919.¹²⁷ Kritizován je především způsob získávání soupisů voličů. „*Kdo se zdráhá volit vyhrožuje se mu vypovězením z bytu.*“¹²⁸ Podobnou snahou měli být pod polský stát získáváni i úředníci, soudci a další členové státní správy.¹²⁹ „*Fojtové předvolání byli na hejtmanství a tam pod hrozbou sesazení vzati do přísahy pro polský stát. Podobným způsobem terrorisují se i úředníci.*“¹³⁰

---

¹¹⁸ [NESIGNOVÁNO]. Ke sporu o Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 1-2.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ První číslo Obrany Slezska, které vychází po zmíněných událostech, je ze 6. ročníku číslo 31 (2. 11. 1918).

¹²² Například: [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Schůze poštovního zřízeníctva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. „Dziennik Cieszyński“ o novoročním projevu presidenta Masaryka. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

¹²³ [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko na Polské Ostravě. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 5.

¹²⁴ [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Zemský Národní výbor pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 4.

¹²⁵ [NESIGNOVÁNO]. Polské odvody na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.

¹²⁶ Generál Piłsudski vyhlásil 25. listopadu volby do polského sejmku, a to i na Těšínsku, Oravě a Spiši.

¹²⁷ [NESIGNOVÁNO]. Ultimátum české vlády pro Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 3.

¹²⁸ [NESIGNOVÁNO]. Polské volby. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 4.

¹²⁹ [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2.

¹³⁰ [NESIGNOVÁNO]. Jak dlouho ještě? *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2-3.

Další ohniska sváru se vztahují spíše k celkové situaci, nikoliv ke konkrétním událostem. Nesouhlas panoval v celé řadě otázek, počínaje oblastí kulturní, školní a církevní. Obrana Slezska informuje například o neutěšeném počtu českých škol: „*V posledních letech byla českému lidu na Těšínsku zavřena nejedna česká škola a nahrazena polskou.*“¹³¹ Zdůrazňována je přitom česká historie a význam češtiny, která se dlouho užívala i v kostelích při církevních obřadech, především pak u zpěvu.¹³² „*Kde nebylo učeno českému jazyku, mládež se mu učila doma, neboť modlila se i zpívala z českých modliteb a kancionálů.*“¹³³ To má být důkazem, že Těšínsko bylo „*odchováno českou kulturou*“,¹³⁴ která byla dlouho na ústupu.

V periodiku dále připomínají problematiku evangelické církve,¹³⁵ jejíž polští členové se „*nechtějí dostat pod panství polské*“,¹³⁶ obhajují také zničení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, který „*byl potupným znamením, že revoluce česká 1620 byla poražena, národ český znázorněn byl tam ještěrem, jemuž šlape vítěz na krk.*“¹³⁷

Na proces polonizace, který je prezentován na školství i proměnách státní správy či jejího obsazení, má navíc navazovat germanizace, která je podle narativu Obrany Slezska mnohem jednodušší u Poláků.¹³⁸ I proto měla být polonizace podporována vládou Rakouska,¹³⁹ aby „*celá řada obcí byla nejdříve popolštěna a pak poněmčena.*“¹⁴⁰ Tento fakt se má projevat i v nápomocnosti nepřátelům (dříve především monarchii).

List viní Poláky z ignorování zájmů slovanských národů,¹⁴¹ jejich politiku označuje jako „*protislovanskou*“.¹⁴² „*Bolestně vzpomínáme, jak nás Slovany bratři Poláci ve vídeňském parlamentu opouštěli, ba zrazovali, bolestně dotýká se nás, že této ohavnosti se austriáci Poláci nezabavili,*“ popisuje Obrana Slezska scény z Říšského směnu.¹⁴³

---

¹³¹ [NESIGNOVÁNO]. Poláci a Češi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.

¹³² [NESIGNOVÁNO]. Čeština na Těšínsku výhradním jazykem kostelní. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.

¹³³ [NESIGNOVÁNO]. Pravdu o Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.

¹³⁴ STYPA, T., KAPRAS, J. Slezským Čechům na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1.

¹³⁵ TICHÝ, F. Hlas z Těšínska do Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 1.

¹³⁶ [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2.

¹³⁷ [NESIGNOVÁNO]. Panna Maria a Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.

¹³⁸ Například: ZAHRADNÍK. Polské tábory. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Praha a Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Národní dům v Dombrové a různé vzpomínky před a po roce 1903. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 1-2; ŠÍP. Německá Lutyně. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1-2.

¹³⁹ [NESIGNOVÁNO]. Polské odvody na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.

¹⁴⁰ [NESIGNOVÁNO]. Praha a Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 2.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² [NESIGNOVÁNO]. Polské legie. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 3.

¹⁴³ SEDLAK, Julius. Polští rytíři na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.

Při budování nového Polska během války pak měli spoléhat na centrální mocnosti.¹⁴⁴ I proto Obrana Slezska zmiňuje, že na počátku války Poláci organizovali legie pro Rakousko, které bojovalo s dalšími slovanskými národy – Srby a Rusy.¹⁴⁵ „Poláci až na nepatrné výjimky připojili se zřejmě ke straně, v níž nebylo práva a spravedlnosti a která nakonec byla poražena.“¹⁴⁶

Z toho důvodu se podle postoje periodika Poláci nemůžou považovat za vítěze první světové války jako Češi a Slováci, kteří v zahraničí skládali legie na podporu dohodových mocností.

Podle Obrany Slezska by pak měli Češi a Slováci na mírových konferencích spolurozhodovat o budoucím uspořádání a těšit se přízni dohodových spojenců.¹⁴⁷ „Naši mocní přátelé a spojenci na západě celou svou vahou a autoritou stojí na nedílnosti českých zemí odmítající každé jejich teritoriální a státní zmrzačení.“¹⁴⁸

Právě územní celistvost je důležitým a často zmiňovaným argumentem, proč by území Těšínského Slezska nemělo připadnout Polsku. Pokud by připadlo Polsku, došlo by k přerušení jediného vlakového spojení mezi českou a slovenskou částí státu,¹⁴⁹ a tím by bylo značně oslabeno i hospodářské fungování. „Slovensko odloučit pak od Ostravska značí oddělit dva bohaté a krásné kraje, vzít jim možnost vzájemného doplnění.“¹⁵⁰

Ekonomickou důležitost měly na Těšínsku kromě železnice také doly a na ně navázané továrny.¹⁵¹ Obrana Slezska pravidelně zdůrazňuje historické hledisko, tedy příslušnost k zemím Koruny české.¹⁵² „Jest mírně řečeno troufalostí, sahati na naši státní državu a chtít roztrhat země koruny svatováclavské.“¹⁵³

---

¹⁴⁴ [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2

¹⁴⁵ SEDLAK, Julius. Polští rytíři na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.

¹⁴⁶ [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2.

¹⁴⁷ Například: [NESIGNOVÁNO]. Populárnost Čechoslováků v Anglii. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2; L. K. K. Konec „Slaski do Polski“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1; L. K. K. Nerozdejme se! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2.

¹⁴⁸ L. K. K. Konec „Slaski do Polski“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1.

¹⁴⁹ TICHÝ, F. Hlas z Těšínska do Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 1.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ [NESIGNOVÁNO]. Z poslední činnosti těšínských Poláků. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 1.

¹⁵² [NESIGNOVÁNO]. Polské odvody na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.

¹⁵³ [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2.

Zpochybňovány jsou polské národnostní nároky, a to z následujících důvodů:

- 1) Poláci si nárokují území, kde nemají většinu.
- 2) Je zpochybňován oficiální počet Poláků na území Těšínska.
- 3) Je využíván argument, že ostatní obyvatelé (Češi, Němci i Slezané) i někteří Poláci (například evangelíci) se přiklánějí spíše k příslušnosti k československému státu.

Zmíněné body lze ilustrovat na případech, které vystihují podstatu obvyklé argumentace:

- 1) *„Dle jakých zásad chtějí Poláci Gdaňsko, kde tvoří 3% menšinu, tedy skoro nic? Dle jakých zásad chtějí východní Halič, která nesporně je Rusínská? Jak srovnají se v Poznani s Němci, kteří tam přece nejsou nepatrnou veličinou, jakými jinými než historickými důvody hledí dosáhnouti Chelmska a Litvy?“¹⁵⁴*
- 2) *„Poláci na Těšínsku tvoří jen 55 % obyvatelstva, a to je přece jen na rozhodování o zařazení Těšínska málo, tím méně, že z onoho počtu ani všichni nejdou s vedením polským.“¹⁵⁵*
- 3) *„Polští evangelíci např. nechtějí se dostat pod panství polské (...) Rovněž i Koždoňovci nechtějí o Polsce ani slyšet. Že i Němci netouží po Polsce vysvítá z toho, že Rada narodowa v Těšíně obžalovala u vojenského soudu radu Sommra (Němce) za to, že se vyslovil pro československý stát.“¹⁵⁶*

Na rozdíl od jednotného a uceleného zdůvodňování, proč Polsko nemůže uplatnit národnostní právo na Těšínsko, se liší skupiny Poláků, které Obrana Slezska viní z neutěšené situace:

- 1) V některých případech je zahrnován celý polský národ, tedy včetně ústřední Rady Narodowe.
- 2) Již konkrétnější skupinu tvoří slezští Poláci.
- 3) Zúžený výběr je v některých případech ještě specifikován na přistěhovalce z Haliče, kteří na Těšínsko přicházeli během 19. století za prací.

---

¹⁵⁴ [NESIGNOVÁNO]. Polská ofensiva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2.

¹⁵⁵ [NESIGNOVÁNO]. Ke sporu o Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 1-2.

¹⁵⁶ [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2.

Zmíněné body opět ilustruji na případech, které vystihují podstatu obvyklé argumentace:

- 1) „*Poláci zahájili teď novou ofensivu na rozšíření svého panství, ofensivu agitací, schůzemi a tiskem.*“¹⁵⁷
- 2) „*Čítávali jsme v literatuře české i polské mnoho o rytířském národě polském a také tak bohatýrský jsme si národ polský představovali. Ale osobní poznání tento dojem trpce rušilo, ba dokonce zahladilo, když poznal jsem Poláky na Těšínsku.*“¹⁵⁸
- 3) „*Snaha odtrhnouti Těšínsko od českého státu a připojiti je k Polsce vznikla v hlavách několika haličských přistěhovalců, domorodý lid o toto ‚dobrodiní‘ nikterak nestojí.*“¹⁵⁹

Ve všech případech volí list poměrně ostrou rétoriku: „*Ještě před 30 lety bylo slovo ‚Polák‘ největší nadávkou slezského lidu.*“¹⁶⁰ Často je skloňován šovinismus,¹⁶¹ Poláci jsou také viněni ze snahy o rozšíření bolševismu.¹⁶² „*Do revíru měla být vnesena polská agitace pomocí bolševických způsobů.*“¹⁶³ Kritizováno je jejich chování a postup na územích, která jim připadla dohodou o dočasném rozdělení Těšínska.¹⁶⁴

Podle Obrany Slezska jde jen stěží rozlišit, jestli je český národ pod nadvládou Rakušanů, nebo Poláků. „*Se zaujatostí pracují proti nám týmiž prostředky, jako kdysi pod záštitou Bedřicha Habsburského, Larische, Viléma Hohenzollerna a jiných svých spojenců.*“¹⁶⁵

---

¹⁵⁷ [NESIGNOVÁNO]. Polská ofensiva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2.

¹⁵⁸ SEDLAK, Julius. Polští rytíři na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.

¹⁵⁹ [NESIGNOVÁNO]. Před koncem polského řádní na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1.

¹⁶⁰ [NESIGNOVÁNO]. Polské legie. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 3.

¹⁶¹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Varujeme! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 1-2; ŠÍP. Německá Lutyně. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Z poslední činnosti těšínských Poláků. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 1.

¹⁶² Například: [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Karvin. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 4.

¹⁶³ [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2.

¹⁶⁴ Například: [NESIGNOVÁNO]. Jak dlouho ještě? *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2-3; [NESIGNOVÁNO]. Poláci se zařizují na Těšínsku docela po domácíku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6; [NESIGNOVÁNO]. Fryštát. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. Censura dopisů. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. Rychvald. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 4.

¹⁶⁵ [NESIGNOVÁNO]. Jak dlouho ještě? *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2-3

Výčitky týdeníku směřují také k nespolehlivosti a podvodům: „Z polského přátelství měli jsme dosud vždy jen škodu.“¹⁶⁶ Obrana Slezska se vymezuje také proti zatýkání osob, které nesouhlasí s připojením Těšínska k polskému státu.¹⁶⁷ Objevuje se mezi nimi i Josef Koždoň.

Udržování obdobné rétoriky později přechází k připouštění vojenského řešení situace, které periodikum obhajuje polskými provokacemi a snahou o získání kontroly nad územím. Tomu napovídají i některé titulky: „Poláci jsou za to zodpovědni“,¹⁶⁸ „Konec „Slaski do Polski“,“¹⁶⁹ „Poláci touží po krvi“,¹⁷⁰ „Varujeme!“¹⁷¹ „Nenávist polská“,¹⁷² „Až po zuby ozbrojeni“.¹⁷³

Obrana Slezska navíc soustavně udržuje narativ, že československé legie se boje neobávají, jsou připravené a jejich síla spočívá i v bohatých zkušenostech z první světové války.¹⁷⁴ „Chtějí-li polští vojáci mermomocí válčiti s českými, nemáme konečně nic proti tomu, avšak dle vojenské situace polské a početnosti vojsk je jisto, že polské vojsko bude musiti ustupovati.“¹⁷⁵

Připravenost Poláků na válku ilustruje Obrana Slezska na několika příkladech. Z prostředí uhelného revíru se čtenáři dozvídají: „Dne 24. minulého měsíce při poplachu, že jde české vojsko, snažili se již Poláci ve strojovnách uhasiti oheň pod kotly, a tím by tedy, ježto větrání by přestalo, udusiti pod zemí horníky polské i české.“¹⁷⁶

Strach z blížícího se boje měl ale podle periodika prostupovat i do všedního života: „Zdejší lid oslavuje po starém zvyku štědrý večer střelením z hmoždírů a pušek. Letos však nemálo pobouřila tato střelba karvinské Poláky. Hned rozšířili zprávu, že Češi táhnou na Karvin třemi směry.“

---

¹⁶⁶ ZAHRADNÍK. Polské tábory. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2.

¹⁶⁷ Například: [NESIGNOVÁNO]. Poláci se zařizují na Těšínsku docela po domácku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6; [NESIGNOVÁNO]. Politické persekuce na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. Vzpomínky z doby persekuce. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 1-2.

¹⁶⁸ [NESIGNOVÁNO]. Poláci jsou za to zodpovědni. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.

¹⁶⁹ L. K. K. Konec „Slaski do Polski“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1.

¹⁷⁰ [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2.

¹⁷¹ [NESIGNOVÁNO]. Varujeme! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 1-2.

¹⁷² [NESIGNOVÁNO]. „Nenávist polská.“ *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.

¹⁷³ [NESIGNOVÁNO]. Až po zuby ozbrojeni. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

¹⁷⁴ Například: [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Příchod československého vojska. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Bezpečnost na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

¹⁷⁵ [NESIGNOVÁNO]. Polské šílení. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

¹⁷⁶ Tamtéž.

V textech se ovšem nemění narativ, že za případný konflikt můžou pouze Poláci,¹⁷⁷ kteří „za každou cenu vyvolávají bratrovražedné boje“¹⁷⁸ a „stůj, co stůj touží po krvi.“¹⁷⁹

Po celou dobu zkoumaného období Obrana Slezska reaguje na polský tisk. Nejčastěji na svou polskou obdobu: Głos Ludu Śląskiego.¹⁸⁰ Dále se v textech objevují citace z Dziennika Cieszyńskiego¹⁸¹ či Gwiazdka Cieszyńska.¹⁸² Všechna periodika jsou obviňována z demagogie i útoků na český národ a stát. „Denně zaplavováni jsme výstřižky i celými čísly polských listů (zvláště z Těšínska, ale i Krakova), které vedou proti Čechům a českým vojákům kampaň přímo hanebnou.“¹⁸³

---

¹⁷⁷ Například: [NESIGNOVÁNO]. Z poslední činnosti těšínských Poláků. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Až po zuby ozbrojeni. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. Lžisvoboda. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 2; TICHÝ, F. Hlas Těšínska do Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.

¹⁷⁸ [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2

¹⁷⁹ Tamtéž.

¹⁸⁰ Například: [NESIGNOVÁNO]. Polská ofensiva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2; L. K. K. Nerozdejme se! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Kulturní hlídka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Největší protičeští štváči z Těšínska v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5; SEDLAK, Julius. Polští rytíři na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.

¹⁸¹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Polská ofensiva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31; ; [NESIGNOVÁNO]. Kulturní hlídka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Z poslední činnosti těšínských Poláků. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. „Dziennik Cieszyński“ o novoročním projevu presidenta Masaryka. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

¹⁸² Například: [NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. Gwiazdka Ciesz. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.

¹⁸³ Č. Vážné slovo Polákům. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1-2.

3.2 Analýza textů týdeníku Głos Ludu Śląskiego

Rétorika polského nacionálně laděného týdeníku Głos Ludu Śląskiego¹⁸⁴ se během zkoumaného období výrazně nemění. Už od října 1918 se v textech projevovalo přesvědčení, že se Češi po válce pokusí o připojení celého Těšínska¹⁸⁵ k nově vznikajícímu českému, potažmo československému, státu. Tento pohled výrazně ovlivňuje narativ publikovaných příspěvků.

Od počátku zkoumaného období Głos píše o připojení Těšínska k českému státu jako o „krádeži“,¹⁸⁶ která pro místní obyvatele představuje „národní hřích“.¹⁸⁷ Čechy představují jako náplavu a přistěhovalce,¹⁸⁸ kteří jsou nevzdělaní a mohou být rádi, že „našli chléb a přístřeší“.¹⁸⁹ Popisují je jako slouhy carismu,¹⁹⁰ ale i bolševiky,¹⁹¹ imperialisty¹⁹² a šovinisty.¹⁹³ Český lid se podle Głosu za Rakouska-Uherska na Těšínsku „vyráběl“,¹⁹⁴ čeští četníci a úředníci pak představovali „nejlepší nástroje německo-rakouské byrokracie.“¹⁹⁵

Češi měli dělat také „německou politiku“,¹⁹⁶ v čemž po válce pokračují, když se „spojují proti Polákům s Němci a Židy“,¹⁹⁷ kteří se na rozdíl od Čechů zasloužili o rozvoj Slezska.¹⁹⁸ „České paláce přitom vznikaly jako houby po dešti, díky ziskům a práci vašich rukou, z vašich přímých i nepřímých daní.“¹⁹⁹

---

¹⁸⁴ Podrobněji v kapitole 2.2.2.

¹⁸⁵ V Głosu je Těšínsko nejčastěji zmiňováno jako Těšínské Slezsko (Śląsk Cieszyński), v některých případech také jako Těšínské knížectví (Księstwo cieszyńskie) a Zagłębie (tedy uhelný revír).

¹⁸⁶ [NESIGNOVÁNO]. Czesi dążą do podziału Śląska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3.

¹⁸⁷ [NESIGNOVÁNO]. Zmartwychwstanie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 1.

¹⁸⁸ Například: Tamtéž. A dále: [NESIGNOVÁNO] Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1; C. D. N. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 1-2.

¹⁸⁹ C. D. N. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 1-2.

¹⁹⁰ [NESIGNOVÁNO]. Czesi jako najgorsi słuzalcy caratu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 49, s. 2.

¹⁹¹ [NESIGNOVÁNO]. Obawy czeskie o Słowaczyznę. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 3.

¹⁹² [NESIGNOVÁNO]. Polska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

¹⁹³ Například: [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1; C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

¹⁹⁴ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1.

¹⁹⁵ [NESIGNOVÁNO]. Pod sąd świata i historyi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

¹⁹⁶ Tamtéž.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ [NESIGNOVÁNO]. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.

¹⁹⁹ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1.

Głos varuje, že na území Těšínska působí celá řada demagogů, agitátorů a aktivistů, kteří propagují připojení Těšínska k českému státu.²⁰⁰ „*Navzdory zuřivému rozrušení a tlaku Čechů v posledních desetiletích, zůstane Slezsko polskou zemí.*“²⁰¹

Povahu Čechů popisuje Głos i nepřímo. Referuje například o konfiskaci 22 milionu korun z dob monarchie, ačkoliv československá vláda tvrdila, že žádné peníze nezadržela. „*Necht' z toho čtenáři vyvodí patřičné závěry.*“²⁰² Prostor dostávají i zprávy o pogromech na Židy v českých zemích²⁰³ či nepokojích ve sporných příhraničních oblastech.²⁰⁴ „*Ať Češi přestanou křičet a kritizovat poměry v Haliči a Království.*“²⁰⁵

Příběhy z regionu pak využívá Głos častěji ke konci roku 1918. Píše o českém terorizování polských horníků,²⁰⁶ odmítání převodů peněz na české poště v Lazech,²⁰⁷ či zabavení letáků, které informovaly o sčítání Poláků na Těšínsku před volbami.²⁰⁸ Negativně je prezentována i role Šlonzáků v čele s Josefem Koždoněm.²⁰⁹

Polské periodikum trvá na utvoření států podle národnostního principu. „*Nelpíme na starých historických právech, ale prohlašujeme, že kdekoli jsou Poláci, tam musí být Polsko.*“²¹⁰ Zpočátku list upozorňuje, že výrazně větší pozornost je věnována vzniku českého státu a státu jižních Slovanů, naopak Polsko je přehlíženo. „*Jednání o otázce Polska byla zatím pozastavena, nedošlo k žádné změně směrem k německo-polskému ani rakousko-polskému řešení.*“²¹¹ Týdeník požaduje stát, který bude mít přístup k moři, jehož součástí budou všechna polská území včetně Slezska. Způsob vlády prosazuje republikánský.²¹²

---

²⁰⁰ Například: Tamtéž. A dále: [NESIGNOVÁNO]. W Pradze i Ostrawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1-2.

²⁰¹ [NESIGNOVÁNO]. Czesi dążą do podziału Śląska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3.

²⁰² [NESIGNOVÁNO]. Czesi skonfiskowali 22 milionów Koron. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.

²⁰³ [NESIGNOVÁNO]. Pogromy w Węgierskim Brodzie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 3.

²⁰⁴ [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 3.

²⁰⁵ [NESIGNOVÁNO]. Pogromy w Węgierskim Brodzie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 3.

²⁰⁶ [NESIGNOVÁNO]. Orłowa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 4.

²⁰⁷ [NESIGNOVÁNO]. Łazy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 3.

²⁰⁸ [NESIGNOVÁNO]. Pol. Ostrawa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

²⁰⁹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Tekla Klebetnica. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. Pod sąd świata i historii. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2;

[NESIGNOVÁNO]. Ojczyzna woła do broni. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 2.

²¹⁰ C. D. Szowinistom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

²¹¹ [NESIGNOVÁNO]. Austro-Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 2.

²¹² [NESIGNOVÁNO]. Burzliwe posiedzenie parlamentu austyackiego. Stanowisko Polaków. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 1.

Při popisu nově vznikajícího státu nezůstává Głos u pouhých výčtů a popisů území, přidává i poetičtější symboliku. Autor práce vybral nejvýraznější výňatky:

- 1) „*Radostný a silný šum křídel se rozprostírá nad celým polským územím, jeden konec křídel se opírá o moře a ústí Visly, druhý sahá k Beskydům a zdejším pramenům, neboť i zde ve Slezsku žije polský lid.*“²¹³
- 2) „*Oživující světlo svobody zazářilo nad slezskými zeměmi a vyzvalo naši rodnou vládu národů k výkonu moci.*“²¹⁴
- 3) „*Náš polský kmen ve Slezsku se probudil z dlouhého spánku, národní uvědomění se rozšířilo na venkov, pod sedlácké došky a do robotnických chaloupek v hlubinách.*“²¹⁵

Jediná uspokojivá budoucnost čeká podle listu polský národ ve sjednoceném Polsku, které musí zahrnovat i území Slezska.²¹⁶ O dalším vývoji pak nesmí rozhodovat další národy – ani Češi ani Němci.²¹⁷ „*Poláci si zaslouží vlastní sjednocený stát, chtějí si vládnout, řídit a utvářet další osud.*“²¹⁸ V tisku se objevují hesla: „*Není Slezska bez Polska a Polska bez Slezska*“;²¹⁹ „*Odra a Ostravice, polská hranice*“;²²⁰ „*Váh a Ostravice, naše hranice*“.²²¹

Velká role je přikládána i faktu, že Polsko bylo od 18. století rozděleno mezi tři různé státy.²²² Od té doby měl být polský národ utlačován a nyní konečně „*z hrobu vstává*“.²²³ Během těžkého období měli Poláci ukázat sílu, když odolali tlaku importovaných cizích jazyků.²²⁴

---

²¹³ [NESIGNOVÁNO]. Zmartwychwstanie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 1.

²¹⁴ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1.

²¹⁵ [NESIGNOVÁNO]. Nasza przyszłość: Zjednoczenie Śląska z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 2-3.

²¹⁶ Například: [NESIGNOVÁNO]. Burzliwe posiedzenie parlamentu austyackiego. Stanowisko Polaków. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Zmartwychwstanie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Śląsk cieszyński łączy się z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Delegacya Rady Narodowej Ks. Cieszyńskiego dla Zagłębia. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.

²¹⁷ [NESIGNOVÁNO]. Tekla Klebetnica. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 5.

²¹⁸ [NESIGNOVÁNO]. Nasza przyszłość: Zjednoczenie Śląska z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 2-3.

²¹⁹ [NESIGNOVÁNO]. Czesi dążą do podziału Śląska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3.

²²⁰ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk domaga się przyłączenia do państwa polskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 42, s. 5.

²²¹ [NESIGNOVÁNO]. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1-2.

²²² Tzv. trojí dělení Polska probíhalo v letech 1772, 1793 a 1795 – území připadla Prusku (později Německu), Habsburské monarchii a carskému Rusku.

²²³ [NESIGNOVÁNO]. Zmartwychwstanie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 1.

²²⁴ [NESIGNOVÁNO]. Pod sąd świata i historii. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

Taková situace by v Polsku podle Głosu nemohla nastat: „*Nikdy v historii Polska nebyla a nebudou národnostním menšinám brána přirozená práva rozvoje.*“²²⁵ Zato Češi mají toužit po tom stát se „*vyvoleným národem a žít na cizí účet, jak to dosud dělali Němci.*“²²⁶

Periodikum jasně odmítá český narativ, že polské legie bojovaly na straně centrálních mocností. „*Plivete jed na polské legie za to, že šly bojovat za polskou vlast, když jste přemýšleli, koho zde zradit.*“²²⁷ Týdeník se po celé zkoumané období drží vysvětlení, že polské legie šly do války proti tyranskému Rusku, bez jehož pádu by nové národnostní státy nikdy nemohly vzniknout.²²⁸

Jednotný narativ Głos nedodržuje jen v přístupu k historickým právům, kde osciluje mezi dvěma pohledy:

- 1) Historická práva jsou relevantní argument, který hraje ve prospěch Poláků.
- 2) Historická práva by při řešení sporu o Těšínsko neměla hrát vůbec roli.

Autor práce rozdílnost prezentuje na dvou vzorových příkladech:

- 1) „*Že lid na Těšínsku byl po stovky let polským, svědčí jména, názvy vsí, měst, hor i řek. Přiznávají to i nestranní čeští jazykovědci.*“²²⁹
- 2) „*Mysleli jsme si, že mezi námi a vámi Čechy ve Slezsku dojde k dohodě, že se v míru a přátelství oddělíme a půjdeme každý svou cestou, přičemž si vezmeme, co každému náleží na základě spravedlnosti, ne nějakých plesnivých, historických práv.*“²³⁰

Głos se zajímá také o spor o Spiš a Oravu a celkově sleduje situaci na Slovensku.²³¹

V krátkých zprávách jsou zdůrazňovány úspěchy Maďarska, se kterým bude podle týdeníku Polsko v budoucnosti spolupracovat.²³² Zmiňovány jsou například dodávky uhlí.²³³

²²⁵ [NESIGNOVÁNO]. Niemcom śląskim w odpowiedzi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 4.

²²⁶ C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

²²⁷ C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ [NESIGNOVÁNO]. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.

²³⁰ C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

²³¹ Například: C. D. N. Spiż i Orawa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 2-3; [NESIGNOVÁNO]. List z Warszawy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Spór s Czechami załatwi się polubownie, z Rusinami orężem. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Czesi na Spiżu u Orawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 1.

²³² Například: [NESIGNOVÁNO]. Burzliwe posiedzenie parlamentu austyackiego. Stanowisko Polaków. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Rada Narodowa węgierska do Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Obawy czeskie o Słowaczną. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

²³³ [NESIGNOVÁNO]. Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.

Hlavní oporou polských snah o založení vlastního státu je jednoznačně tehdejší prezident Spojených států amerických Woodrow Wilson, k jehož Čtrnácti bodům se Głos odvolává.²³⁴

„*Stejně jako neuznává zaplavení a vyvlastnění polských zemí na Poznaňsku, kde Němci na některých místech dosáhli většiny, neuzná umělou anexi polských zemí, byť Čechy.*“²³⁵ Týdeník otiskuje také dopis, který Wilsonovi poslala Národní rada Těšínského knížectví.²³⁶

K hrozící válce s Československem list zaujímá rezervovanější postoj, během konce roku 1918 a začátku ledna 1919 věnuje více pozornosti chystaným volbám do Sejmu,²³⁷ kde „*má mít Těšínsko své zástupce.*“²³⁸ Byť v textech prezentuje odhodlání polského národa bojovat: „*Hozenou rukavici zvedáme, protože se vás nebojíme.*“²³⁹ Zároveň přechází k pasážím motivačního charakteru: „*Z povinnosti a lásky k vlasti musíme vydržet pár měsíců ochotné, čestné a svaté služby pro naše společné záležitosti.*“²⁴⁰

Obyvatelstvo také uklidňuje, že zvěsti o chystaném českém vojenském záboru nejsou pravdivé,²⁴¹ v textech je zmiňováno přesvědčení, že v případě nouze přijdou ostatní Poláci Těšínsku na pomoc.

Přesto je přítomnost českých legií vnímána jako hrozba. Po jejich příchodu se podle Głosu zvedla vlna „*znásilnění, vražd spáchaných na nevinných a klidných polských obyvatelích Slezska*“.²⁴² Čechy pak označuje jak hlavní viníky vyhrocené situace, kteří porušují a znehodnocují prozatímní dohodu o rozdělení Těšínska z 5. listopadu 1918.

---

²³⁴ Například: [NESIGNOVÁNO]. Wilson o związku narodów. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Śląsk domaga się przyłączenia do państwa polskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 42, s. 5; [NESIGNOVÁNO]. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński do Wilsona. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 3.

²³⁵ [NESIGNOVÁNO]. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1-2.

²³⁶ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński do Wilsona. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 3.

²³⁷ Například: RADA NARODOWA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Do wszystkich Przełożeńst w gminnych na Śląsku Cieszyńskim. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 1; [NESIGNOVÁNO] Prow. Ordynacya wyborza dla gmin na Śląsku. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Głosumy na posłów ludowych. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 1-2.

²³⁸ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk domaga się przyłączenia do państwa polskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 42, s. 5.

²³⁹ C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

²⁴⁰ [NESIGNOVÁNO]. Ojczyzna woła do broni. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 2.

²⁴¹ [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński nie będzie zajęty prze Czechów. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1.

²⁴² [NESIGNOVÁNO]. Gwałty czeskich żołnierzy w Zagłębiu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.

Głos Ludu Śląskiego se během celého zkoumaného období zapojuje také do konfrontace s českým tiskem. Reaguje pravidelně na Obranu Slezska,²⁴³ cituje také periodiku sociálně-demokratické strany Duch Času,²⁴⁴ či Národní Listy.²⁴⁵ Informace z těchto tiskovin vyvrací, případně představuje jako záměrné a zákeřné lži.²⁴⁶

---

²⁴³ Například: [NESIGNOVÁNO]. Pietwald. Głos Ludu Śląskiego. 1918, roč. 21, č. 41, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Pod sąd świata i historyi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

²⁴⁴ [NESIGNOVÁNO]. W Pradze i Ostrawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

²⁴⁵ [NESIGNOVÁNO]. Czesi jako najgorsi służalcy caratu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

²⁴⁶ Například: [NESIGNOVÁNO]. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Pod sąd świata i historyi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

3.3 Srovnání nacionálně laděných týdeníků

Pro srovnání periodik byly na základně hypotézy a výzkumných otázek²⁴⁷ vybrány tematické okruhy:

- 1) **Celkový přístup** – Jak se proměňuje referování o sporu o Těšínsko?
- 2) **Využívané argumenty** – Jaké jsou argumenty českého a polského periodika k připojení Těšínska k jejich nově vznikajícímu státu?
- 3) **Vymezování nepřítelů** – Kdo je hlavním utlačovatelem národa?
- 4) **Postoj k možné válce** – Odráží referování českých nebo polských periodik eskalaci napětí v regionu, která vyvrcholila ozbrojeným konfliktem?
- 5) **Reakce na ostatní periodika** – Reagují na sebe vybraná periodika?

Celkový přístup

Referování Obrany Slezska je proměnlivější, zpočátku smířlivější vyznění textů střídají ostré výpady, které vrcholí prohlášeními o připravenosti na vojenský konflikt. Výraznou roli ve změnách hraje vznik Československa i blížící se volby do polského Sejmu, které měly proběhnout i na území Těšínska. Zato Głos Ludu Śląskiego udržuje ostřejší rétoriku od počátku sledovaného období, až na výjimky udržuje stejný přístup k zásadním tématům. Obě periodika věnují sporu o Těšínsko zásadní prostor.

Głos pozorně sleduje situaci i v dalších sporných oblastech – Spiš, Orava, jižní Slovensko. Naopak Obrana Slezska se více zaměřuje na regionální dění, které přibližují i mnohé příběhy čtenářů. Tento postup se v polském týdeníku častěji objevuje až od konce listopadu 1918. Zmínky o vojenském konfliktu se sice objevují, jejich vyznění ale bývá rezervovanější.

Využívané argumenty

Texty z týdeníku Obrana Slezska zdůrazňují historickou náležitost Těšínska k českým zemím, tento princip doplňují o další argumenty z oblasti hospodářské i národnostní, jejichž vysvětlování je klopotnější. Právě na vymezení hranic podle většinové příslušnosti obyvatelstva staví hlavní argument Głosu, pevnou argumentační linii týdeník neudrží v oblasti historického práva.

Obě periodika navíc argumenty protistrany trvale zpochybňují a prezentují své národy jako utlačované a zbídačené životem mimo národnostní státní útvar. Další rozdíl je v představách, které mocnosti zajistí vhodné řešení. Zatímco Obrana Slezska se více obrací k evropských

---

²⁴⁷ Podrobněji v kapitolách Úvod a 2.1 Způsob analýzy.

dohodovým spojencům (Francie a Velká Británie), Głos důvěřuje síle Spojených států amerických a konkrétně osobě prezidenta Woodrowa Wilsona.

Vymezování nepřítele

Zatímco Obrana Slezska se obrací k různým protistranám (Poláci celkově, Poláci ze Slezska a polští přistěhovalci do Slezska), Głos podobným členěním situaci nekomplikuje. Polský týdeník po celou dobu udržuje obraz Čechů, kteří nejsou původním obyvatelstvem a do regionu přišli za prací, kterou jim dali zámožnější Němci a Židé, s nimiž nyní spolupracují. Obě periodika razí vůči druhému národu tvrdou rétoriku a vzájemně se obviňují z germanizace Těšínska, z provokací a aktivismu. Obrana Slezska navazuje na zdůrazňování historických práv, když připomíná starší křivdy, jichž se měl polský národ dopustit.

Postoj k možné válce

Ani jeden z týdeníků otevřeně nevyzývá k vojenskému konfliktu, více prostoru ale dostává tato varianta v Obrance Slezska, která oslavuje sílu českých legií a v případě jejich využití očekává jasný úspěch. Navíc informuje o připravenosti ke střetu s Poláky a ozbrojený konflikt připouští. Zato Głos se k možnosti války staví rezervovaněji, byť zmiňuje víru v polskou armádu i v případnou pomoc zbytku nově vznikajícího státu, volí o poznání mírnější rétoriku. V příspěvcích klidně zvěsti o chystaném českém útoku a snaží se o motivaci obyvatelstva přinášením zpráv o zločinech páchaných českým vojskem na polském obyvatelstvu. Samotný válečný střet ovšem nepřipouští.

Reakce na ostatní periodika

Obrana Slezska i Głos reagují v textech na celou řadu periodik. Nejčastěji vzájemně na sebe, protože ostrou rétorikou oba nacionálně laděné listy pobuřují protistranu, která má potřebu daná tvrzení zpochybňovat. Neshody panují na podobě spolupráce s Němci v minulosti i současnosti, fungování legií za první světové války a dle očekávání i na budoucí příslušnosti Těšínska.

3.4 Analýza textů periodika Ostravský kraj

V textech Ostravského kraje, který byl orgánem Československé strany lidové,²⁴⁸ až do prosince 1918 převládá umírněný postoj ke sporu o Těšínsko, který je až na výjimky pojímán zpravodajsky. Už během podzimu se ovšem objevují výhrady k postupům Rady Narodowe Księstwa Cieszyńskiego i některým polským obyvatelům.

V říjnu 1918 Ostravský kraj vyhlíží vznik Československa a velebí český národ za jeho jednotu a vytrvalost v časech, kdy byl poněmčován nebo pomadžaršťován.²⁴⁹ Objevují se i texty, které hovoří už o národě československém. „*Kvapem se blíží doba osvobození československého národa z mnohaleté národní poroby.*“²⁵⁰

Za hlavní nepřátelskou sílu v regionu jsou označováni Němci, kteří měli být zvýhodňováni „*nepřátelskou vídeňskou vládou*“.²⁵¹ Viní je také z militarismu a snah o připojení regionu místo nově vznikajícího československého státu k Německu.²⁵² „*V míru nám rozbíjeli hlavy, vyloukali okna, vypovídali z bytů, zavírali školy, český inteligent nemohl pomalu u státních úřadů najít místa – vše bylo jen pro Němce.*“²⁵³

Druhou hojně kritizovanou skupinou jsou Poláci z Haliče, které viní z pašování a lichvaření.²⁵⁴ Avšak hlavním důvodem vyhraněnosti vůči této skupině je početná židovská komunita, která v oblasti žila a v 19. století přicházela i do Slezska. Ostravský kraj varuje, že se má stát „*polský Žid bavorským vládcem*“.²⁵⁵ Židé pak mají podle periodika stát i v čele bolševického hnutí.²⁵⁶

K polskému národu zastává Ostravský kraj zpočátku kladný postoj. „*Není proto a nebude v českém národě nikoho, kdo by proti jednomyslné vůli národa chtěl jednati s těmi, jimž nejde o žádnou spravedlnost pro národ český, ani pro národ polský a jihoslovenský.*“²⁵⁷

---

²⁴⁸ Podrobněji kapitola 2.2.3.

²⁴⁹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Změna taktiky naší strany. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Utlačení projev národa. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Padlé šalby. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 73, s. 1.

²⁵⁰ [NESIGNOVÁNO]. Všem věrným slezským Čechům. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 2.

²⁵¹ [NESIGNOVÁNO]. Staré Rakousko se bortí. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1.

²⁵² [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 3.

²⁵³ [NESIGNOVÁNO]. Valící se balvan. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 1-2.

²⁵⁴ Například: [NESIGNOVÁNO]. Svádějí již i vojáky. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Několik tisíc darebáků z Haličů. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Haličský kefas. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 4.

²⁵⁵ [NESIGNOVÁNO]. Polský žid bavorským vládcem. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 1.

²⁵⁶ Tamtéž, a dále [NESIGNOVÁNO]. Čeští židé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 3.

²⁵⁷ [NESIGNOVÁNO]. Utlačení projev národa. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1-2.

Periodikum vyzdvihuje společný postup obou národů proti vídeňské vládě²⁵⁸ a také polský odpor vůči rakouské cenzuře.²⁵⁹ Ve sporu o Těšínsko by podle listu měli rozhodovat představitelé státu v Praze a Varšavě.²⁶⁰ „*Doufáme, že budete mítí stejné cíle jako my a že pro jednu vesnici nepovedeme bratrovražednou válku.*“²⁶¹

O územních nárocích Polska a jeho budoucím uspořádání jsou čtenáři informováni krátkými zprávami bez dalšího komentáře, a to včetně nároků na Těšínsko. „*Poláci pořádali minulou neděli řadu schůzí ve Slezsku, v nichž chtí prosadit svůj požadavek na připojení Těšínska k polské republice.*“²⁶²

Velká pozornost je věnována činnosti Zemského národního výboru pro Slezsko a jednáním s Radou Narodowou Księstwa Cieszyńskiego. Ostravský kraj se zabývá polským mobilizačním rozkazem,²⁶³ rozdělením Těšínska po dohodě mezi Zemským Národním výborem pro Slezsko a Radou Narodowou Księstwa Cieszyńskiego,²⁶⁴ podřízenosti soudnictví²⁶⁵ i výměnou potravin mezi oběma částmi Těšínska.²⁶⁶

V průběhu podzimu se polský orgán stává častým předmětem kritiky polské strany. Periodikum protestuje proti zatýkání osob, které se vyslovily pro připojení Těšínska k Československu, nebo proti jeho připojení k polskému státu.²⁶⁷

„*Co by řekli Poláci, kdybychom ku příkladu postupovali obdobně?*“²⁶⁸ Negativně je vnímáno vymáhání podpisu k přísaze o věrnosti polskému státu, i údajné porušování prozatímní listopadové dohody.²⁶⁹

---

²⁵⁸ Například: [NESIGNOVÁNO]. Říšská rada. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Staré Rakousko se bortí. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Praha, Varšava, Záhřeb. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 2.

²⁵⁹ [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 4.

²⁶⁰ [NESIGNOVÁNO]. Poláci v Národním výboře. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 2.

²⁶¹ [NESIGNOVÁNO]. Poláci v Národním výboře. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 2.

²⁶² [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 4.

²⁶³ [NESIGNOVÁNO]. Z Nár. výbor v Opavě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 77, s. 2.

²⁶⁴ [NESIGNOVÁNO]. Z Nár. výbor v Opavě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 77, s. 2.

²⁶⁵ [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výbor pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 3.

²⁶⁶ [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 78, s. 4.

²⁶⁷ Například: [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 83, s. 2-3; [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 84, s. 2.

²⁶⁸ [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2.

²⁶⁹ [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2.

Ke konci roku 1918 se zhoršuje vnímání polského národa, který list viní, že se „*vrhá na Těšínsko, jež celé má být obsazeno polským vojskem.*“²⁷⁰ Vyčítány jsou Polákům také četné schůze, kde se probírá připojení celého Těšínska k polskému státu.²⁷¹ Na celém území se mají podle Ostravského kraje chovat „*jako doma*“.²⁷²

Což neodpovídá českému pohledu na vznik nového státu v tzv. historických hranicích,²⁷³ které mají garantovat i Spojené státy americké.²⁷⁴ Podle Ostravského kraje mělo „*české Slezsko ukazovat v poslední době svoji národní vyspělost a jasně dokumentovat jednotnost s celým českým národem.*“²⁷⁵ Místní obyvatelstvo vyzývá k zachování klidu.²⁷⁶

O Vánocích se v periodiku poprvé objevuje zpráva o obsazení Těšínska dohodovými vojsky.²⁷⁷ Vyřešení situace je žádáno i od vlády v Praze: „*Ještě nemáme hranice československé republiky zabezpečeny, ještě není postaráno řádně o výživu lidu.*“²⁷⁸

Ostravský kraj zároveň upozorňuje na mobilizaci v Krakově²⁷⁹ a řádění polských tlup na Oravě, kde „*strhly český prapor z věže.*“²⁸⁰ Dále se věnuje budoucnosti regionu v oblasti kultury a školství: „*Je nutné postátnění gymnázia v Orlové, zřízení kursů pro železniční zřízení v Bohumíně, rolnické školy v Těšíně.*“²⁸¹

---

²⁷⁰ [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 3.

²⁷¹ [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 4.

²⁷² [NESIGNOVÁNO]. Nové biskupství pro Slezsko a pruské Moravce? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 1-2.

²⁷³ Například: [NESIGNOVÁNO]. Utlačení projev národa. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Obyvatelstvu na Ostravsku a ve Slezsku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Masaryk v Praze. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 86, s. 1.

²⁷⁴ [NESIGNOVÁNO]. Různé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2.

²⁷⁵ [NESIGNOVÁNO]. Všem věrným slezským Čechům. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 2.

²⁷⁶ Například: [NESIGNOVÁNO]. Pečujte o klid obyvatelstva. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 73, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Zemský národní výbor pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 3.

²⁷⁷ [NESIGNOVÁNO]. Dohoda obsadí Těšínsko? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 87, s. 3.

²⁷⁸ [NESIGNOVÁNO]. Nebezpečná nesvornost. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 1.

²⁷⁹ [NESIGNOVÁNO]. Poznaňsko k Polsce. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 5, s. 1.

²⁸⁰ [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 5, s. 4.

²⁸¹ [NESIGNOVÁNO]. Jak má být upraveno školství na Ostravsku? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 7, s. 3.

Díky častější periodicitě reaguje Ostravský kraj i na začátek ozbrojeného konfliktu na Těšínsku. Dále pokračuje v referování o „*postupu dohodového vojska*“.²⁸² Důvodem obsazování regionu pak mělo být „*vytvoření klidu a zamezení hospodářské katastrofy*“,²⁸³ zároveň dodává, že chystané volby do polského parlamentu, které měly proběhnout 26. ledna 1919, jsou „*v přímém rozporu se zásadním stanoviskem českým o příslušnosti Těšínska k československému státu*“.²⁸⁴ Odmítá protesty Poláků proti obsazování Těšínska, které „*sami obsadili a pořádku tam neučinili*“.²⁸⁵ I proto hrozilo regionu „*zachvácení bolševismem*“.²⁸⁶

Ostravský kraj oslavuje získání ostravsko-karvinského revíru a Bohumínsko-košické dráhy pro Československo, stejně tak „*osvobození z polské okupace a zjednání historických práv*“.²⁸⁷

Ostravský kraj reaguje ve zkoumaném období především na jiná česká periodika – Duch času, Národní listy. Z polských médií je jmenovitě zmíněna jen Gwiazdka Cieszyńska,²⁸⁸ která „*rýpe do čistě vnitřních věcí českých. Sápe se na národní hymnu Kde domov můj*“.²⁸⁹ Ostatní polský tisk viní z „*neslušného a drzého otírání o Čechy a jejich republiku*“.²⁹⁰

---

²⁸² Například: [NESIGNOVÁNO]. S obsazováním Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Historické hranice po Čechy, Moravu a Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. K obsazení Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Slezané! Občané a občanky! *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

²⁸³ [NESIGNOVÁNO]. S obsazováním Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 2.

²⁸⁴ [NESIGNOVÁNO]. Proti volbám do polské konstituanty na Těšínsku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 3.

²⁸⁵ [NESIGNOVÁNO]. K obsazení Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

²⁸⁶ Tamtéž.

²⁸⁷ [NESIGNOVÁNO]. Slezané! Občané a občanky! *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

²⁸⁸ Například: [NESIGNOVÁNO]. Gwiazdce cieszyńskie. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Ze Slezska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 4, s. 4.

²⁸⁹ [NESIGNOVÁNO]. Gwiazdce cieszyńskie. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 3.

²⁹⁰ Tamtéž.

3.5 Analýza textů periodika Gwiazdka Cieszyńska

Způsob referování katolického periodika Gwiazdka Cieszyńska²⁹¹ se v průběhu zkoumaného období proměňuje, zatímco v říjnu 1918 se staví k územnímu sporu rezervovaněji, rétoriku během podzimu postupně vyostřuje, zklidnění pak přináší až období Vánoc.

Zpočátku se Gwiazdka vyhraňuje především vůči německému obyvatelstvu²⁹² a informuje o společném českém a polském postupu v rakouském parlamentu.²⁹³ Zdůrazňuje také, že bude důležité s Čechy zachovat dobré sousedské vztahy.²⁹⁴ Trvá ale jasně na přidělení Těšínského Slezska k nově vznikajícímu polskému státu.²⁹⁵ Poláky popisuje jako „velký, šlechtný a rytířský národ“,²⁹⁶ který musel snášet „stoleté nevolnictví, brutální útisk a pronásledování.“²⁹⁷ Hojně je využíváno heslo: „Není Polska bez Slezska, není Slezska bez Polska.“²⁹⁸

První změna v pojetí sporu přichází s vyhlášením Československa. V periodiku se objevují zprávy, že slezští Češi chtěli připojit k českému státu polské území,²⁹⁹ stejně se měli chovat i němečtí Češi.³⁰⁰ I proto Gwiazdka varuje, že „Čechům nebude podstoupena ani píď slezské země.“³⁰¹

---

²⁹¹ Podrobněji kapitola 2.2.4.

²⁹² Například: [NESIGNOVÁNO]. Zblamowani wszechniemieccy podszczuwacze w Cieszynie i Opawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 79, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Mowa nowego kanclerza Niemiec. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 82, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Wiece wszechniemiecki w Opawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 4.

²⁹³ Například: [NESIGNOVÁNO]. Podział Królestwa czeskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 80, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Z obrad parlamentu. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 81, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Parlament austriacki się rozlatuje. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 82, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Co będzie z nami? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 83, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Wiece wszechniemiecki w Opawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 4.

²⁹⁴ [NESIGNOVÁNO]. Olbrzymia demanslacya za Polską. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 2.

²⁹⁵ Například: [NESIGNOVÁNO]. Co będzie z nami? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 83, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Olbrzymia demanslacya za Polską. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Wielki wiec w Cieszynie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 85, s. 2; WIŚLANIN. Zegnamy — witamy! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 1-2.

²⁹⁶ WIŚLANIN. Zegnamy — witamy! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 1-2.

²⁹⁷ [NESIGNOVÁNO]. Wy, którzyście poszli w służbę do obcych. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 2.

²⁹⁸ Například: [NESIGNOVÁNO]. Olbrzymia demanslacya za Polską. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Polski Śląsk przemówił. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 87, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Polski Śląsk przechodzi pod panowanie polskie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Wiece pokłosie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 2.

²⁹⁹ [NESIGNOVÁNO]. Polski Śląsk przechodzi pod panowanie polskie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1.

³⁰⁰ [NESIGNOVÁNO]. Niemiecka Austria. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3.

³⁰¹ [NESIGNOVÁNO]. W obronie Śląska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 2.

Zároveň kritizuje obě strany sporu za urputnou agitaci³⁰² i strhávání českých nápisů v příhraničí³⁰³ a zdůrazňuje, aby o budoucí hranici rozhodly centrální vlády v Praze a Varšavě.³⁰⁴ Místní obyvatelstvo vybízí k zachování klidu i udržování dobrého sousedství³⁰⁵ a ujišťuje, že „*Polsko s polským Slezskem bude nepochybně spojencem českého státu.*“³⁰⁶ Na pravou míru uvádí podmínky mobilizace, která se netýkala českého obyvatelstva.³⁰⁷ Zdůrazňuje také důležitost respektování práva národů na sebeurčení a často se odvolává na Čtrnáct bodů amerického prezidenta Woodrowa Wilsona.³⁰⁸

Gwiazdka se šířeji věnuje i Šlonzákům vedeným Josefem Koždoňem,³⁰⁹ který vystupuje proti připojení Slezska k Polsku,³¹⁰ propaguje husitismus a později také připojení k českému státu.³¹¹ List obhajuje jeho zatčení, proti němuž vystoupil i Národní výbor v Moravské Ostravě. „*Tím byla Koždoňova vina potvrzena, že agitoval za anexi polského Slezska do českých zemí, jinak by Češi neměli důvod protestovat.*“³¹²

Naději na poklidné řešení sporu dává polskému obyvatelstvu dohoda o prozatímním rozdělení Těšínského Slezska, kterou podepisují ZNVS a RNKC.³¹³ Místo otupení vyhrocenější atmosféry se ale dohoda stane dalším předmětem neshod. Periodikum viní Čechy z porušování dohody,³¹⁴ ze snahy získat strategické nádraží v Bohumíně³¹⁵ i násilností páchaných českými vojáky na polském obyvatelstvu.³¹⁶

---

³⁰² [NESIGNOVÁNO]. W obronie Śląska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 2.

³⁰³ [NESIGNOVÁNO]. Zrywanie czeskich napisów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 4.

³⁰⁴ RADA NARODOWA DLA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Ludu śląski. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1.

³⁰⁵ LONDZIN, Józef. Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 1-2.

³⁰⁶ [NESIGNOVÁNO]. Czesi otrzymają wszystko. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 2.

³⁰⁷ ALEXANDROWICZ, Franciszek. Rozkaz mobilizacyjny komendy wojsk polskich na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 1.

³⁰⁸ Například: [NESIGNOVÁNO]. Z obrad parlamentu. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 81, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Co będzie z nami? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 83, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Znaczenie manifestu cesarskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 85, s. 1-2; WIŚLANIN. Zegnamy — witamy! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 1-2; RADA NARODOWA DLA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Ludu śląski. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Prezydent Wilson. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Kilka słów w sprawie polsko-czeskiego sporu na Śląsku. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3-4.

³⁰⁹ Podrobnější pojednání o Josefu Koždoňovi zahrnuje kapitola X.X.

³¹⁰ Například: [NESIGNOVÁNO]. Ze Skoczowa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Cieszyński „Volksrat“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. »Ślązak« proteguje husytyzm. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 3.

³¹¹ [NESIGNOVÁNO]. »Ślązak« proteguje husytyzm. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 3.

³¹² [NESIGNOVÁNO]. Niesłowaniańskie stanowisko. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3.

³¹³ RADA NARODOWA. Ogłoszenia Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 1.

³¹⁴ LONDZIN, Józef. Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 1-2.

³¹⁵ [NESIGNOVÁNO]. Czesi chcą zabrać Bogumin. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 4.

³¹⁶ [NESIGNOVÁNO]. Gwałty czeskie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 3.

Za důležitého spojence považuje Gwiazdka i katolickou církev³¹⁷ a vymezuje se vůči chování českého obyvatelstva,³¹⁸ které kritizuje za zničení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze a dalších náboženských památek³¹⁹ i za zpěv národní hymny Kde domov můj v kostelích. „*V této písni není jediné náboženské slovo ani zmínka o Bohu.*“³²⁰ Češi tím navíc měli urážet polské náboženské citění. „*Naše polská etika netoleruje komedii v kostele.*“³²¹

Proti Čechům se dále vymezují třemi hlavními způsoby:

- 1) Zdůrazňováním práva na sebeurčení.
- 2) Výpadům proti rozpínavosti českých zájmů.
- 3) Zpochybňováním důležitosti historických práv.

Zmíněné body přibližují na názorech Józefa Londzina, šéfredaktora Gwiazdky a poslance rakouského parlamentu a jeho textu *Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim* ze závěru listopadu 1918 v číslech 93 a 94:

- 1) „*Polské oblasti v Těšínském Slezsku byly vždy polské. Aby zůstaly nadále polskými musí být připojeny k Polsku, ke kterému chceme patřit na základě stejného práva, na jehož základě si Češi nárokují právo na Slovensko.*“³²²
- 2) „*Na základě historického práva zachází jistá skupina českých politiků tak daleko, že tvrdí, že polské obyvatelstvo Těšínského knížectví je polonizované české obyvatelstvo. Méně radikální považují Stonávku nebo Olzu za česko-polskou hranici, ti nejradikálnější se domnívají, že české obyvatelstvo sahá až k břehům Visly.*“³²³
- 3) „*Od nynějška se nelze dovolávat historických práv, neboť národy přijaly zásadu, která má být pro řešení budoucích záležitostí směrodatná. Jedná se o právo národů na sebeurčení.*“³²⁴

---

³¹⁷ [NESIGNOVÁNO]. Duchowieństwo katolickie a Rada Narodowa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 3.

³¹⁸ [NESIGNOVÁNO]. Czesi wyrzekają się swoich patronów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.

³¹⁹ Gwiazdka upozorňuje na krádež zlatých hvězd ze sochy Jana Nepomuckého na Karlově mostě i odstranění sochy panny Marie z náměstí v Moravské Třebové.

³²⁰ [NESIGNOVÁNO]. Z Orłowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 3.

³²¹ [NESIGNOVÁNO]. Do czego oni zdążają? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 4.

³²² LONDZIN, Józef. *Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim*. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 1-2.

³²³ LONDZIN, Józef. *Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim*. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 1.

³²⁴ Tamtéž.

V prosinci 1918 se hlavním tématem stává český zájem o další území. „*Chuť k jídlu je dobrá, ale zda ji lze považovat za projev duševního zdraví, je jiná otázka. Aby z toho neměli jen zapíchnutou kost v krku.*“³²⁵ Právě přirovnání k obžerství se stává častým motivem textů, které se zaobírají sporem o Těšínsko, ale i Oravu a Spiš. Gwiazdka hovoří o „*nezvladatelné chuti k jídlu*“,³²⁶ „*českém apetytu*“³²⁷ a „*nenasytnosti*“.³²⁸

Čechy na základě chování přirovnávají k Prusům, či Židům.³²⁹ Zároveň však kritizují pogromy na židovské obyvatelstvo na českém území, které mají být známkou nestability nově vzniklého státu.³³⁰ „*Češi, kteří si připisují, že oni jediní přinesou mír do východní Evropy, Vidně i Salcburku, si neumí udělat pořádek ani u sebe doma.*“³³¹

V krátkých zprávách se objevují příběhy nespravedlností páchaných na polském obyvatelstvu: blokování poštovního provozu do Polska,³³² šacování polských vojáků, kteří při návratu z války musí projít československým územím,³³³ šíření fám o příchodu českého vojska na Těšínsko³³⁴ a rozepřích v jednolitých obcích.³³⁵ Gwiazdka pozorně sleduje i vojenskou situaci na Slovensku, k níž přistupuje především zpravodajsky.³³⁶

Částečné uklidnění přináší období Vánoc, po se kterých referování Gwiazdky vrací k trendu, jaký byl nastaven v prosinci 1918. Přibývají navíc první zmínky o možném válečném konfliktu. „*Těšínské Slezsko, které by se pod jakoukoli záminkou pokusili připojit, se bude urputně a vytrvale bránit.*“³³⁷

---

³²⁵ [NESIGNOVÁNO]. Czeski apetyt się zaostrza. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.

³²⁶ [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3.

³²⁷ [NESIGNOVÁNO]. Czesi się srożą dalej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2.

³²⁸ [NESIGNOVÁNO]. Czesi sięgają aż po Gdańsk i Podkarpacie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2.

³²⁹ [NESIGNOVÁNO]. Z Dziedzic. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 6.

³³⁰ Například: [NESIGNOVÁNO]. Rozruchy przeciw Niemcom i żydom. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Pogromy żydowskie na Morawach. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 2.

³³¹ [NESIGNOVÁNO]. Rozruchy przeciw Niemcom i żydom. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.

³³² [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1.

³³³ [NESIGNOVÁNO]. Nieudala rekwizycya czeska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 3.

³³⁴ [NESIGNOVÁNO]. Niepokojenie ludności. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3.

³³⁵ Například: [NESIGNOVÁNO]. Z Dziedzic. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 6; [NESIGNOVÁNO]. Z Niemieckiej Lutyni. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Z Zabłocia. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 4.

³³⁶ Například: [NESIGNOVÁNO]. W Czechach. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Na Słowaczych. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Rozbiór Wągiel. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2-3; [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 101, s. 3.

³³⁷ [NESIGNOVÁNO]. Czeskie apetyty. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 1-2.

Periodikum varuje Čechy před hrozícím krveprolitím,³³⁸ ale zároveň se snaží obyvatelstvo uklidňovat před hrozbou útoku českých vojsk: „*Tvrdíme, že všechny zprávy o násilné okupaci naší země ze strany českých jednotek jsou naprosté lži.*“³³⁹ Dalším důvodem, proč Češi neměli k útoku přistoupit, byla ztráta podpory dohodových spojenců.³⁴⁰

Čechy dále Gwiazdka viní z agitací,³⁴¹ Němce a Šlonzáky v čele s Koždoněm označuje jako jejich spojence, kteří slibují svým příznivcům „*zlaté hory*“³⁴² a „*svádějí náš lid*“.³⁴³ Upozorňuje na nepokoje v českých zemích: „*V Čechách to voní střelným prachem a dynamitem víc než kde jinde.*“³⁴⁴ Varují před šířením bolševismu,³⁴⁵ který se měl stát v české armádě „*zcela dominantním*“.³⁴⁶

Kritice je podrobena i česká neochota na rozřešení sporu na mírové konferenci v Paříži. „*Zřejmě se bojí spravedlivých soudů členů konference, kteří Slezsko spravedlivě přiznávají do Polska.*“³⁴⁷ Polské obyvatelstvo se tisk snaží podporovat: „*Jednou jsme svobodu vyhráli, nenecháme se znovu tyranizovat.*“³⁴⁸ Přináší také informace k chystaným volbám do polského parlamentu.³⁴⁹

---

³³⁸ Například: Tamtéž, a dále: [NESIGNOVÁNO]. Agitacya naszym wrogów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Czesi chcą zabrać całe zagłębje węglowe. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Daszyński przeciw Prokieszowi. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 3,

³³⁹ [NESIGNOVÁNO]. Odezwa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 2.

³⁴⁰ [NESIGNOVÁNO]. Paderewski o Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2.

³⁴¹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Czeski „raj“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Z Polskiej Lutyni. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 3, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Z Wędrini. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Z Górnej Łomnej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 4.

³⁴² [NESIGNOVÁNO]. Czeski „raj“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 1.

³⁴³ [NESIGNOVÁNO]. Z Górnej Łomnej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 4.

³⁴⁴ [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 5, s. 2.

³⁴⁵ Například: [NESIGNOVÁNO]. Wojska koalicyi tępią bolszewizm i rozwiązują rady żołniersko-robotnicze. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2-3; [NESIGNOVÁNO]. Czeski „raj“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Z Górnej Łomnej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 4; [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 2.

³⁴⁶ [NESIGNOVÁNO]. Czeski „raj“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 1.

³⁴⁷ [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 2.

³⁴⁸ [NESIGNOVÁNO]. Co nam grozi pod rzadami czeskimi? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 2.

³⁴⁹ Například: [NESIGNOVÁNO]. Wybory do Sejmu polskiego już rozpisane. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 101, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Utworzenie osobnego okręgu przemysłowego z 34 gmin. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 3; [NESIGNOVÁNO]. Bezczełność. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 2-3.

Vzhledem k častější periodicitě se Gwiazdka věnuje i počátku války. K referování přistupuje zpravodajsky na úvodních stranách čísel 7 a 8, ve kterých popisuje události uplynulých dní.³⁵⁰

K výraznějším výpadům vůči české straně nepřistupuje, tón pojednávání o sporu je ve srovnání s koncem roku 1918 a první polovinou ledna 1919 smířlivější: „*Když se rozpadlo Rakousko, nabyli všichni názoru, že dva státy vytvořené na jeho troskách budou žít nerušeně v harmonii, protože jsou to stavy slovanské a jsou odsouzeny k vzájemné pomoci.*“³⁵¹

V průběhu celého zkoumaného období reaguje Gwiazdka na český i zahraniční tisk,³⁵² především pak z Francie.³⁵³ Týdeník Obrana Slezska označuje jako bulvární,³⁵⁴ dále odpovídá na texty v Ostravském deníku a Národních listech. Česká periodika kritizuje za podlehnutí dojmům, že „*Dohoda musí splnit vše: i nespravedlivé a neopodstatněné české požadavky za služby, které jí Češi v průběhu let prokázali ve válce.*“³⁵⁵ V poklidnějším období Vánoc ale i Gwiazdka přiznává, že „*polský tisk o Slezsku v poslední době psal až příliš bezohledně a nechutně proti Čechům.*“³⁵⁶

---

³⁵⁰ [NESIGNOVÁNO]. Zamiar obsadzenia Śląska przez Czechów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Ważne wypadki. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 8, s. 1.

³⁵¹ [NESIGNOVÁNO]. Ważne wypadki. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 8, s. 1.

³⁵² Například: [NESIGNOVÁNO]. Z walki o Śląsk cieszyński. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1; [NESIGNOVÁNO]. Masaryk chce anektować Śląsk. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2; [NESIGNOVÁNO]. Czeskie apetyty. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 1-2; [NESIGNOVÁNO]. Niesłowaniańskie stanowisko. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3.

³⁵³ Například periodikum Le Pays de France nebo deník Le Matin.

³⁵⁴ [NESIGNOVÁNO]. Z walki o Śląsk cieszyński. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1.

³⁵⁵ [NESIGNOVÁNO]. Czeskie apetyty. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 1-2.

³⁵⁶ [NESIGNOVÁNO]. Kilka słów w sprawie polsko-czeskiego sporu na Śląsku. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3-4.

3.6 Srovnání periodik s vazbou na katolickou církev

Celkový přístup

V průběhu zkoumaného období vykazují Ostravský kraj i Gwiazdka Cieszyńska proměny v referování. Obě periodika zpočátku zachovávají vstřícný tón, vyzývají obyvatelstvo k zachování klidu a věří v mírové řešení budoucího zakotvení Těšínska. U Gwiazdky začnou proměny na konci října 1918 po vzniku Československa a rétorika polského periodika se vyostřuje, výjimku tvoří Vánoce, během nichž rozebírání rozepří utichá. Na intenzitě výpady polského listu znovu nabírají po Novém roce. Ostravský kraj se věnuje prvním neshodám na Těšínsku především v souvislosti s údajným porušováním prozatímní dohody, hlubší analýza sporu se v něm neobjevuje a řadu událostí prezentuje zpravodajsky pomocí krátkých zpráv.

Využívané argumenty

Texty z Ostravského kraje vysvětlují příslušnost Těšínska k Československu pomocí historických práv, důležitým argumentem se stává také klid a pořádek v průmyslovém regionu, což se nakonec stává i prezentovaným důvodem pro vojenské obsazení Těšínska. Gwiazdka se snaží o detailnější vysvětlování problematiky, základním kamenem je právo národa na sebeurčení, často je zmiňováno Čtrnáct bodů amerického prezidenta Woodrowa Wilsona, jako spojence vykresluje i katolickou církev. Více než argumentaci polských zájmů se ale Gwiazdka věnuje zpochybňování českého pohledu, především pak historického práva na Těšínsko.

Vykreslování nepřítelů

Obě periodika zpočátku prezentují jako hlavního nepřítelů Němce. Ostravský kraj se dále vyhrazuje především vůči Polákům z Haliče, celkový obraz polského národa ale zachovává pozitivní. Až během podzimu 1918 přibývá textů, které Poláky označují jako porušovatele dohod. Ve zbytku zkoumaného období jsou pak reference vůči nim negativní. Stejnou proměnu lze pozorovat i u vykreslování Čechů v Gwiazdce, která upouští od frází o spokojeném sousedství a viní český národ ze snahy o neúměrné rozšiřování území, což se týče kromě Těšínska i Oravy a Spiše. Zároveň upozorňuje, že se Češi dopouštějí nespravedlivého chování vůči Němcům, Židům a v četné míře vůči polskému obyvatelstvu.

Postoj k možné válce

Periodika otevřeně k vojenskému konfliktu nevyzývají, v Ostravském kraji se tato varianta před propuknutím války objevuje jen v souvislosti s příchodem dohodových vojsk. Zato Gwiazdka se hrozbě ozbrojeného střetu věnuje výrazněji, varuje českou stranu před možností krveprolití, zpravodajsky sleduje průběh vojenských operací na Slovensku a prezentuje odhodlání polského národa bojovat. Přesto od konfliktu spíše odrazuje a kritizuje Čechy za neochotu spor vyřešit na mírové konferenci.

Reakce na ostatní periodika

Během zkoumaného období Ostravský kraj i Gwiazdka reagují na další listy. Zatímco české periodikum se vymezuje proti způsobu referování Gwiazdky, která má zasahovat do vnitřních záležitostí Československa, polské periodikum dává prostor jiným listům z Čech i zahraničí. Nejostřeji Gwiazdka odpovídá na texty z Obrany Slezska, kterou označuje za bulvární týdeník.

Závěr

Hlavní cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat, jak se u čtveřice regionálních periodik Obrana Slezska, Ostravský kraj, Głos Ludu Śląskiego a Gwiazdka Cieszyńska lišilo referování o sporu o Těšínsko mezi Československem a Polskem.

Zkoumané příspěvky byly vybrány z období od října 1918 až po leden 1919, kdy spor vyvrcholil Sedmidenní válkou. Texty zvolené na základě vyhledávání pomocí klíčových slov byly následně analyzovány skrze kvalitativní analýzu. Celkem bylo analyzováno 454 textů (Obrana Slezska 139 textů, Ostravský kraj 102, Głos Ludu Śląskiego 76, Gwiazdka Cieszyńska 137).

Práce potvrdila hypotézu, že se ve zkoumaném období u českých a polských periodik výrazně rozcházela argumentace ve sporu o Těšínsko, pozorováno bylo také vyostřování rétoriky, která odrážela narůstající národnostní rozepře v regionu.

U Obrany Slezska a Gwiazdky Cieszyńskiej byl pro proměnu přístupu klíčový konec října 1918 a vyhlášení Československa, které si nárokovalo území Těšínska, což stálo v přímém rozporu s prohlášením Rady Narodowe Księstwa Cieszyńskiego o příslušnosti regionu k nově vznikajícímu polskému státu. Přístup Głosu zůstal po celou dobu zkoumaného období jasně protičeský, nejpozdější proměna proběhla u referování Ostravského kraje, který ke sporu až do konce listopadu 1918 přistupoval zpravodajsky.

Jako zásadní neshoda se ukázal přístup k historickým právům, které vyzdvihuje česká strana, a právu národů na sebeurčení prosazovaného polským tiskem. Větší pozornost argumentaci v tomto ohledu věnují nacionalisticky laděné listy, které si při přesvědčování o správnosti svých pohledů vypomáhají krátkými příběhy z regionu. Nejaktivnější byla v tomto dokreslování reality Obrana Slezska, proto z ní bylo analyzováno nejvíce textů. Gwiazdka se zase výrazně soustředila na zpochybňování českých východisek.

Lišilo se také určování hlavních spojenců, česká periodika se odvolávají na dohodové mocnosti, polská média výhradně odkazovala ke Čtrnácti bodům prezidenta Spojených států amerických Woodrowa Wilsona. Rozdíl se objevuje i v přístupu ke Šlonzákům a jejich lídrovi Josefu Koždoňovi, který je na podzim 1918 zatčen Poláky. České listy tento přístup odsuzují.

Výše popsané skutečnosti odpovídají na hlavní výzkumnou otázku: *Jak se liší argumentace českých a polských regionálních médií při referování o sporu o Těšínsko?*

Práce se zaměřuje i na problematiku utváření obrazu druhého národa ve zkoumaných periodických (VO1). I zde se projeví změny v přístupu. Z pozic úhlavního nepřítele byli odsunuti Němci a nahradili je buďto Češi, nebo Poláci. Česká periodika ale rozlišovala mezi jednotlivými skupinami polského obyvatelstva, hojně se pak vymezovala proti přichozím Polákům z Haliče. U Ostravského kraje byly viditelné paralely s antisemitismem. Polská periodika pak kritizovala Čechy jako jednu skupinu.

Obě strany vinily oponenty z přehnané agitace, šovinistického chování, porušování prozatímní dohody o rozdělení Těšínska, nespravedlivého chování vůči té či oné národnosti. Zmiňována byla také hrozba bolševismu.

Regionální periodika tedy odrážela eskalaci napětí na Těšínsku (VO2), byť válečný konflikt otevřeně připouštěla pouze Obrana Slezska. Zbylá zkoumaná periodika prezentují odhodlání národů bojovat, ale v jejich textech převládala varování před krveprolitím a výzvy k zachování klidu i přes provokace. Polská periodika spojuje také zájem o budoucnost dalších dvou sporných území – Oravy a Spiše, kterým se Obrana Slezska a Ostravský kraj téměř nevěnují.

Analýza zároveň ukázala, že česká i polská média si byla dobře vědoma, jaké argumenty využívá protistrana. Často na sebe vzájemně reagovaly (VO3). Nejčastěji se tento fakt projevuje u referování Obrany Slezska a Głosu, ostrou rétorikou oba nacionálně laděné listy pobuřovala protistranu, která měla potřebu daná tvrzení zpochybňovat.

Spor o Těšínsko může být podroben i dalším mediálním analýzám vzhledem k jeho dalšímu pokračování ve 20. letech 20. století, v roce 1939 a 1945. Nemusí se zaměřovat pouze na regionální česko-polskou rovinu, ale rovněž česko-německou. Zkoumání lze provést i v celostátních médiích. Práce může posloužit i jako příklad pro bádání v mediální oblasti jiných regionů, které se staly po jednáních na poválečných konferencích součástí Československa.

Summary

The bachelor thesis aimed to analyse how the quartet of regional periodicals *Obrana Slezska*, *Ostravský kraj*, *Głos Ludu Śląskiego* and *Gwiazdka Cieszyńska* reported on the dispute over Cieszyn Silesia. The examined articles were selected from the period between October 1918 to January 1919. The thesis confirmed the hypothesis that the argumentation of the Czech and Polish regional press differed significantly. While *Obrana Slezska* and *Ostravský kraj* based their texts mainly on the principle of historical rights, *Głos* and *Gwiazdka* used as their starting point the nation's right to self-determination. Determining of the main allies also differs, as well the approach to the Šlonzak's and their leader Josef Koždoň and the stands taken towards potential war. It was also confirmed that the periodicals' rhetoric sharpened during the analysed period, except of reporting by *Głos*, whose approach to the dispute does not change and remains clearly anti-Czech. Changes in approach are reflected in the portrayal of the opposing side of the dispute. The Germans are removed from the positions of the main enemy and replaced by either the Czechs or the Poles. The points mentioned above answer the main research question: How do the arguments of the Czech and Polish regional media differ when reporting on the dispute over Cieszyn Silesia?

The dispute over Cieszyn Silesia can be subjected to further media analysis due to its further continuation in the 1920s, in the 1939 and the 1945. It does not have to be focused only on the regional Czech-Polish press, but also on the Czech-German. Research can also be done in national media.

Seznam využitých zkratk

(abecedně)

ČSNR – Československá národní rada

ČSR – Československá republika

PKL – Polska Komisja Likwidacyjna (Polskou likvidační komisi)

PSL – Polskie Stronnictwo Ludowe (Polská lidová strana)

RNKC – Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego (Národní rada Těšínského knížectví)

SPL – Śląska Partia Ludowa (Slezská lidová strana)

ZNVS – Zemský národní výbor pro Slezsko

Použitá literatura

Soupis odborné literatury

BÍLEK, Jiří. *Kyselá těšínská jablíčka: československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha: Epoque, 2011. ISBN 978-80-7425-097-2.

DEJMEK, Jindřich. *Československo, jeho sousedé a velmoci ve XX. století (1918 až 1992): vybrané kapitoly z dějin československé zahraniční politiky*. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2002. ISBN 80-86547-07-8.

DEJMEK, Jindřich. *Československo: dějiny státu*. Praha: Libri, 2018. ISBN 978-80-7277-572-9.

EMMERT, František. *Zlomové osmičky: 1918, 1938, 1948, 1968*. V Brně: CPress, 2018. ISBN 978-80-264-2069-9.

FRIEDL, Jiří; JUREK, Tomasz; ŘEZNÍK, Miloš; WIHODA, Martin a VESELKA, Martin. *Dějiny Polska*. Vydání druhé. Praha: NLN, 2023. ISBN 978-80-7422-914-5.

GAŚSIOR, Grzegorz. *Zaolzi: polsko-český spor o Těšínské Slezsko, 1918-2008*. Warszawa: Karta, 2008. ISBN 978-83-61283-13-3.

GAWRECKI, Dan. *Dějiny Českého Slezska 1740-2000. 1*. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003. ISBN 80-7248-226-2.

GRZELEWSKA, Danuta. *Prasa, radio i telewizja w Polsce: zarys dziejów*. Wyd. 2. poszerzone. Warszawa: Elipsa, 2001. ISBN 83-7151-443-3.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Páté, přepracované vydání. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2.

JOHNSON, Paul. *Dějiny 20. století*. V nakladatelství Leda 2., opr. vyd. Voznice: Leda, 2014. ISBN 978-80-7335-335-3.

KAPRAS, Jan. *Jazyková a národnostní otázka na Těšínsku v historickém vývoji*. [online]. Orlová: Slezská musejní společnost v Orlové, mezi 1922 a 1931. [online]. London: Routledge, 2017 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://kramerius.cuni.cz/uk/view/uuid:105e8350-3994-11e4-8e0d-005056827e51?page=uuid:9640d961-4db1-11e4-b4e0-005056825209>

- KENIG, Piotr. *150 lat prasy polskiej na Śląsku Cieszyńskim*. První vydání. Bielsko-Biala: Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej, 1998. ISBN 978-83-881057-2-2.
- KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.
- RADZIWIŁŁ, Anna a ROSZKOWSKI, Wojciech. *Historia 1871-1939*. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN., 2001. ISBN 83-7195-050-0.
- RYCHLÍK, Jan a ŠTĚPÁNOVÁ, Jana. *1918: rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československa*. V Praze: Vyšehrad, 2018. ISBN 978-80-7429-988-9.
- ŘEZNÍK, Miloš. *Dějiny Polska v datech*. Praha: Libri, 2010. ISBN 978-80-7277-408-1.
- SCHULZ, Winfried; SCHERER, Helmut; HAGEN, Lutz M.; KONČELÍK, Jakub; REIFOVÁ, Irena et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3. nezměněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1980-4.
- STUDNICKI, Grzegorz. *Śląsk Cieszyński: obrazy przeszłości a tożsamość miejsc i ludzi*. Wydanie I. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. ISBN 978-83-8012-781-4.
- ŠTIKA, Jaroslav. *Těšínsko. 5. díl, Těšínská lidová kultura a polská národnostní menšina*. V Českém Těšíně: Muzeum Těšínska, 2003. ISBN 80-86101-00-2.
- TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.
- WYSZCZELSKI, Lech. *Zaolzie 1919, 1938*. Warszawa: Bellona, 2022. ISBN 978-83-11-16421-5.

Internetové zdroje

KUČERA, Martin. *DERKA František 5.4.1867-20.12.1940*. Online. In: Biografický slovník českých zemí. 2019. Dostupné z:

<http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php?curid=45394> [cit. 2024-04-11].

PINTÉR, Josef. *Dům, který zůstal věrný zdravotnictví*. Online. In: Deník.cz. 2011.

Dostupné z: https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/20110622historie_pojistovna.html.

[cit. 2024-04-18].

ZAV. *Knihou roku je Šikmý kostel od Karin Lednické, rozhodli čtenáři v anketě*. Online. In:

IDNES.cz. 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/kniha-roku-2020-karin-lednicka-sikmy-kostel.A201014_110616_literatura_kiz.

[cit. 2024-04-07].

Analyzované texty

Obrana Slezska

(ISSN 1804-4085)

[NESIGNOVÁNO]. Přislibujte si mně, vyhrožujte si mně, zrádcem přece nebudu! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Naše mládež. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 1-2.

Staamayer F. T. Černí bratříškové na zemi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 1.

K. Nová „Česká církev“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Pudlov. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Z Opavska. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 3-4.

[NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Dík poslance Václava Klofáče národu. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Hloupost či posměch? *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 4.

Šíp, M. Sokolská hlídka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 27, s. 5.

[NESIGNOVÁNO]. Ke sporu o Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 1-2.

ROBOTNÍK. Dombrová. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 3-4.

[NESIGNOVÁNO]. Opavsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Slezští Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 28, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Německý tábor. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 29, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Konec utrpení. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 1-2.

V. Č. Páteční manifest. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Karvin. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Památný den. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Dziennik Cieszynski. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Populárnost Čechoslováků v Anglii. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 4.

- [NESIGNOVÁNO]. Židé a válka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 30, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Polská ofensiva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2.
- ZAHRADNÍK. Polské tábory. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. První zprávy o proklamaci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci jsou za to zodpovědni. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci a Češi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Vyneste ty střepy! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Vina císařova!!! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 31, s. 4.
- STYPA, T., KAPRAS, J. Slezským Čechům na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. O Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Praha a Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Poslední události. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Dopis z Prahy. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Svátek volnosti. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Zemský Národní výbor pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Českým obecním představenstvům okresu Opavského a Bíloveckého. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Národnímu výboru československému v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Prohlášení slovenské Národní rady o připojení Slovenska. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Menšinový sjezd stát. demokratické strany v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Hlasatel svobody. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 32, s. 5.
- L. K. K. Konec „Slaski do Polski“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Hra s ohněm. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2.

- L. K. K. Bílá Hora. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Vojenská hlídka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. České děti zpět do české školy. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Otázka Těšínska. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 33, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Rozchod s Vídní. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Politický přehled. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Zemský Národní výbor pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Schůze poštovního zřízení. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Čeština na Těšínsku výhradním jazykem kostelní. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Sídlo polské vlády na Těšínsku na zámku Těšínském. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Polské odvody na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 34, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci touží po krvi. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 1-2.
- L. K. K. Nerozdejme se! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2.
- K. Do nových poměrů. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Jak dlouho ještě? *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Polské legie. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Polsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Dombrová. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Rychvald. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko na Polské Ostravě. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 5.

[NESIGNOVÁNO]. Čeština na Těšínsku uzákoněna jako výhradně řeč česká. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6.

[NESIGNOVÁNO]. Obřadní Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6.

[NESIGNOVÁNO]. Poláci se zařizují na Těšínsku docela po domácku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6.

[NESIGNOVÁNO]. Sen císaře Viléma II. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 35, s. 6.

[NESIGNOVÁNO]. Varujeme! *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Národní dům v Dombrové a různé vzpomínky před a po roce 1903. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Ultimátum české vlády pro Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Polsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Karvin. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Sdružení venkovského dorostu. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 4-5.

[NESIGNOVÁNO]. Schůze železničních zřízenců. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 5.

[NESIGNOVÁNO]. Politické persekuce na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 5.

[NESIGNOVÁNO]. Ukázka polskosti našeho kraje z lidové rozmluvy. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 36, s. 5.

[NESIGNOVÁNO]. Před koncem polského řádní na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1.

Č. Vážné slovo Polákům. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1-2.

ŠÍP. Německá Lutyně. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Kulturní hlídka. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 2.

- [NESIGNOVÁNO]. Zemský Národní výbor pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Neštvete lidí. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 37, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Vzpomínky z doby persekuce. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 1-2.
- UPŘÍMNÝ OBČAN. Domrová. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Fryštát. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Čeští zástupci z Těšínska v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Největší protičeští štváči z Těšínska v Praze. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Jak rozumějí Poláci svobodě. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. „Nenávist polská.“ *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Censura dopisů. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Slezští Poláci zvyšují porta dopisů. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Panna Maria a Poláci. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 38, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Polský „blahobyť“. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Dombrová. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Rychvald. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Bohumín. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Pravdu o Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Gwiazdka Ciesz. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Následky zvýšení poštovních poplatků polskou vládou. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Novinami rozlétna se zpráva. *Obrana Slezska*. 1918, roč. 6, č. 39, s. 5.

- [NESIGNOVÁNO]. Z poslední činnosti těšínských Poláků. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. K sociálně demokratickému sjezdu. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Karvina. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Německá Lutyně. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Polský Lutyň. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Prostřední Suchá. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 4-5
- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Bývalý poslanec a představitel vlády varšavské Daszyński. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Nové zvýšení jízdného drah v polské správě. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Sylvestrovský vtíp. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Z polského humoru. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 1, s. 5.
- TICHÝ, F. Hlas z Těšínska do Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Příchod československého vojska. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Dolní Suchá. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Rychvald. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko v Pol. Ostravě. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze schůze plenární. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Polské šílení. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Rada Narodowa. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Až po zuby ozbrojeni. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Bezpečnost na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.

- [NESIGNOVÁNO]. „Dziennik Cieszyński“ o novoročním projevu presidenta Masaryka. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 2, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Lžisvoboda. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Dopis z Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Karvin. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Polské volby. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Volovec. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 3, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Za br. Janem Čapkem. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 1-2.
- SEDLAK, Julius. Polští rytíři na Těšínsku. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.
- TICHÝ, F. Hlas Těšínska do Prahy. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Něm. Lutyně. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Rychvald. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Niehonorovo ale zdrovo. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Sdružení venkovského dorostu pro české Těšínsko. *Obrana Slezska*. 1919, roč. 7, č. 4, s. 5.

Ostravský kraj

(ISSN 2694-7986)

- [NESIGNOVÁNO]. Změna taktiky naší strany. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. „Ostravský Denník“. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Svádějí již i vojáky. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Několik tisíc darebáků z Haličů. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 64, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Říšská rada. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Katolictví a národ český. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Pro moravsko-slezské divadlo. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Haličský kefas. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 65, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Studentstvo kraje Bezručova. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 66, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Wilson odpověděl Německu. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Utlačení projev národa. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Všem věrným slezským Čechům. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 67, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Národ sobě! *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 68, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 68, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Staré Rakousko se bortí. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Císařův manifest o přetvoření Rakouska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Rakousko má být spolkovým státem. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 69, s. 4.

- [NESIGNOVÁNO]. Ustanovení Československé strany lidové. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Československá strana lidová. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Praha, Varšava, Záhřeb. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Kněží z Ostravska, Opavska a Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Nové uhelné doly v Polsku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 71, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. 28. říjen 1918. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Valící se balvan. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Československému lidu na Ostravsku! *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 2.
- KAVAN, E. Dva světy. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Různé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. V Mor. Ostravě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Pasič o úpravě Rakouska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Antisemitismus. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Židé jako národ. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 72, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Pečujte o klid obyvatelstva. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 73, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Padlé šalby. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 73, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Ukrajinci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 73, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Radujme se. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. V Haliči. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Zemský národní výbor pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci v Národním výboře. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 2.

- [NESIGNOVÁNO]. Ze Slezska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Českým obecním představitelům okr. Opavského a Bíloveckého. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 74, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Poláci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 76, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Schůze kněží z českého Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 76, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Sociální výbor. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 76, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Zemskému Národnímu výboru pro Slezsko v Pol. Ostravě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 76, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Nár. výbor v Opavě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 77, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Co chtějí Poláci. Pilsudsku jmenoval polské ministerstvo sám a žádal o francouzské vojsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 78, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Polské vojsko do Uher? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 78, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 78, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 78, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Katol. Slovinci pro jednotnou jihoslovanskou republiku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Různé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Čeští židé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Kněžstvo katolické třikrát zachránilo český národ před úplným poněmčením. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 79, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Polský žid bavorským vládcem. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Gwiazdce czieszyńske. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 80, s. 3.

- [NESIGNOVÁNO]. Konec německého radničního hospodářství v Mor. Ostravě. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Různé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výbor pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 81, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Nebezpečná nesvornost. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Nové biskupství pro Slezsko a pruské Moravce? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Různé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Směs. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 82, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 83, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 84, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Kněží z Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 84, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Obyvatelstvu na Ostravsku a ve Slezsku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Dějiny národů a manželství. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Situace v Polsku, jež bude obsazeno Američany. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Kněží z Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Čeští kněží z Těšínska a Ostravska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 85, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Masaryk v Praze. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 86, s. 1.

- [NESIGNOVÁNO]. Ze zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 86, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Lvovský arcibiskup na ochranu židů. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 86, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Modlitba za český národ před jeslemi. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 87, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Dohoda obsadí Těšínsko? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 13, č. 87, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Pohádka o volnosti a bratrství. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 2, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Atentát na dra Kramáře. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 4, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národního výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 4, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Slezska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 4, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Proti sociálně-demokratickému terroru. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 5, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Poznaňsko k Polsce. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 5, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Všelicos. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 5, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ze Zemského Národ. výboru pro Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 6, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Polští přistěhovalí židé. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 6, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Někdejší staroslavny Velehrad. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 6, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Jak má být upraveno školství na ostravsku? *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 7, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. S obsazováním Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Historické hranice po Čechy, Moravu a Slezsko. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Čeští kněží z Těšína. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Proti volbám do polské konstituanty na Těšínsku. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Poslanec Prokeš. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 8, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. K obsazení Těšínska. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Slezané! Občané a občanky! *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Sv. Otec volán za smiřovatele mezi Polák a Ukrajinci. *Ostravský kraj*. 1918, roč. 14, č. 9, s. 3.

Głos Ludu Śląskiego

[NESIGNOVÁNO] Rząd i naród Bułgarski dąży: jednomyślnie da pokoja. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Burzliwe posiedzenie parlamentu austryackiego. Stanowisko Polaków. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Austro-Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Nasza przyszłość: Zjednoczenie Śląska z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 2-3.

[NESIGNOVÁNO] Czesi dążą do podziału Śląska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Wilson o związku narodów. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 40, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Zmartwychwstanie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Niemcom śląskim w odpowiedzi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Pietwald. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Pietwald. (Rozdział odzieży). *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 5.

[NESIGNOVÁNO] Tekla Klebetnica. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 41, s. 5.

[NESIGNOVÁNO] Deklaracja Śląska cieszyńskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 42, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Śląsk domaga się przyłączenia do państwa polskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 42, s. 5.

[NESIGNOVÁNO] Zamach Czechów na Śląsk Cieszyński. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Ludu śląski! *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Śląsk cieszyński łączy się z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 2.

C. D. N. Spiż i Orawa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 2-3.

[NESIGNOVÁNO] Ogłoszenie niezawisłego państwa czeskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Austro-Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Tekla Klebetnica. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 44, s. 5.

- [NESIGNOVÁNO] Obwieszczenie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 45, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO] Polska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 45, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 45, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] Śląsk cieszyński łączy się z Polską. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 45, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO] Czesi chcą zagarnąć Śląsk Cieszyński. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO] Państwo Czeskie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] List z Warszawy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] Rozgraniczenie władzy w Księstwie Cieszyńskim. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO] Rada Narodowa w Zamku Piastowskim. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO] Rada Narodowa węgierska do Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 46, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO] Czesi nie mobilizują. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO] Śląsk Cieszyński terenem czeskiego zaboru. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO] Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO] Węgry. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO] Szowinistom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO] Obawy czeskie o Słowaczyznę. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] Masaryk o przyszłości czesko-morawskiego państwa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO] Czesi skonfiskowali 22 milionów Koron. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO] Gwałty czeskich żołnierzy w Zagłębiu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO] Delegacja Rady Narodowej Ks. Cieszyńskiego dla Zagłębia. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 47, s. 4.
- C. d. Gwałty w Rychwałdzie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

C. D. Szowinistiom czeskim ku nauce i przestrodze. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Węgrzy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Pogromy w Węgierskim Brodzie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Orłowa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Łazy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 48, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Czesi jako najgorsi słuźalcy caratu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 49, s. 2.

RADA NARODOWA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Do wszystkich Przełożeństw gminnych na Śląsku Cieszyńskim. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 1.

C. D. N. O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO] Pod sąd świata i historyi. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Polska. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Węgrzy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 2.

[NESIGNOVÁNO] Łazy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Pol. Ostrawa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Czeskie wybryki w M. Ostrawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] W Pradze i Ostrawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Czesi jako najgorsi słuźalcy caratu. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 50, s. 4.

[NESIGNOVÁNO] Spór s Czechami załatwi się polubownie, z Rusinami orężem. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Śląsk Cieszyński nie będzie zajęty prze Czechów. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] Rozporządzenie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1.

[NESIGNOVÁNO] O spis ludności. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO] Prow. Ordynacya wyborza dla gmin na Śląsku. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 51, s. 3.

[NESIGNOVÁNO] Czesi na Spiżu u Orawie. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 1.

- [NESIGNOVÁNO] Prasa francuska o Śląsku. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO] Słowaczyna. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO] Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO] Czeski honor. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO] Dodatek na ubranie dla nauczyciel ludowych. *Głos Ludu Śląskiego*. 1918, roč. 21, č. 52, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Głosy na posłów ludowych. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Ojczyzna woła do broni. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Śląsk Cieszyński do Wilsona. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Zajęcie dóbr Fryderyka Habsburga. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Cieszyn. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 1, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Dąbrowa. *Głos Ludu Śląskiego*. 1919, roč. 22, č. 2, s. 3.

Gwiazdka Cieszyńska

[NESIGNOVÁNO]. Zblamowani wszechniemieccy podszczuwacze w Cieszynie i Opawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 79, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Podział Królestwa czeskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 80, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Z obrad parlamentu. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 81, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Parlament austriacki się rozlatuje. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 82, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Mowa nowego kanclerza Niemiec. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 82, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Z powodu ogłoszenia niepodległości Polski przez Radę Regencyjną w Warszawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 82, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Co będzie z nami? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 83, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Olbrzymia demanslacja za Polską. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czeskie manifestacye w zagłębiu ostrawskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Wiec wszechniemiecki w Opawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 84, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Znaczenie manifestu cesarskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 85, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Uchwały czeskiej Rady narodowej w sprawie państwa czesko-słowackiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 85, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Wielki wiec w Cieszynie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 85, s. 2.

WIŚLANIN. Zegnamy — witamy! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Wy, którzyście poszli w służbę do obcych. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Z rozpadającej się Austryf. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Mowa kanclerza Rzeszy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Rada Narodowa dla Księstwa Cieszyńskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Ślązakowcy jeszcze zabierają głos! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 86, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Polski Śląsk przemówił. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 87, s. 1-2.

RADA NARODOWA DLA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Ludu śląski. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Polski Śląsk przechodzi pod panowanie polskie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Austria zawiera odrębny pokój. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. W Morawskiej Ostrawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Niemiecka Austria. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Ze Skoczowa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 88, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. W obronie Śląska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Obwieszczenie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 3.

RADA NARODOWA KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO. Rozporządzenie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Do Rady Narodowej dla Księstwa Cieszyńskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Cieszyński „Volksrat“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 89, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Rozporządzenia i obwieszczenia Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Wiecowe pokłosie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Mowa ks. Posła Józefa Londzina. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Duchowieństwo katolickie a Rada Narodowa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 90, s. 3.

RADA NARODOWA. Ogłoszenia Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 1.

ALEXANDROWICZ, Franciszek. Rozkaz mobilizacyjny komendy wojsk polskich na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Czesi zajmują Słowaczyznę. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czesi otrzymają wszystko. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czesi chcą zabrać Bogumin. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Zrywianie czeskich napisów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Zrozumiałe. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 91, s. 4.

[NESIGNOVÁNO]. Delegacya Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego dla Zagłębia. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 92, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czesko-polski zatarg. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 92, s. 3.

LONDZIN, Józef. Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 1.

[NESIGNOVÁNO]. Objęcie rządów kraju po byłym Wydziale krajowym śląskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Niemiecka Austria. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. W Czechach. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. W krajach sudeckich. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Zatwierdzenie umowy o Śląsk. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. Śląsk cieszyński w cyfrach. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 93, s. 3.

LONDZIN, Józef. Sprawa polsko-czeska na Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 1-2.

[NESIGNOVÁNO]. Na Słowaczyźnie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Czesi czują się panami. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 2.

[NESIGNOVÁNO]. Gwałty czeskie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 3.

[NESIGNOVÁNO]. »Ślązak« proteguje husytyzm. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 94, s. 3.

- [NESIGNOVÁNO]. Z walki o Śląsk cieszyński. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Polska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Węgry. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Prezydent Wilson. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Do czego oni zdążają? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 95, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 96, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. W Polsce zdrowa myśl zwycięża. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 96, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Wojska maszerują naprzód. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 96, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Niemiecka Austria broni się przeciwko Czechom. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 96, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Skandaliczna sprawa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 96, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi się srożą dalej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Wybory do Sejmu polskiego już rozpisane. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2.
- J. G. Z Dziedzic. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Biedni Niemcy śląscy! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 97, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Orędzie papieża Benedykta XV. do Polaków. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Koalicja utworzy Polskę w granicach historycznych. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. CZECHY. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi wyrzekają się swoich patronów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czeski apetyt się zaostrza. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Rozruchy przeciw Niemcom i żydom. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Nieudala rekwizycya czeska. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 98, s. 3.

- K. Nasze Prawo. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Wysłannik czeski w Warszawie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. We Wiedniu grozi zimno i głód. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi a Niemcy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Pogromy żydowskie na Morawach. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Rozbiór Wągiel. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 99, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi sięgają aż po Gdańsk i Podkarpacie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Masaryk chce anektować Śląsk. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Wojska koalicji tępią bolszewizm i rozwiązują rady żołniersko-robotnicze. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 100, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 101, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 101, s. 3.
- ZWIĄZEK ŚLĄSKICH KATOLIKÓW. Program „Związku śląskich katolików“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 102, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 102, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Prowizoryczny Rząd krajowy w Cieszynie. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 5.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Dziedzic. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 103, s. 6.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Niemieckiej Lutyni. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Orędzie Masaryka. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Opawie grożą sądy doraźne. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Zabłocia. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 104, s. 4.

- [NESIGNOVÁNO]. Prawo wybierania do polskiego sejmu ustawodawczego. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Niepokojenie ludności. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Kilka słów w sprawie polsko-czeskiego sporu na Śląsku. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1918, roč. 71, č. 105, s. 3-4.
- [NESIGNOVÁNO]. Czeskie apetyty. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 1-2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Rady Narodowej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi zajęli Karniów i Bruntal na Śląsku opawskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Niesłowiańskie stanowisko. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Agitacya naszych wrogów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 1, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czeski „raj“. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 1.
- FRANEK, J. Z Zabłocia koło Bogumina. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Odezwa. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 2, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 3, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Polskiej Lutyni. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 3, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi chcą zabrać całe zagłębie węglowe. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Paderewski o Śląsku Cieszyńskim. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Utworzenie osobnego okręgu przemysłowego z 34 gmin. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Wędrini. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 4, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 5, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Hr. Larisch jest odmiennego zdania. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 5, s. 3.

- [NESIGNOVÁNO]. Nareszcie! *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Co nam grozi pod rządami czeskimi? *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechom pod rozwagę. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Czesi idą dalej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Daszyński przeciw Prokieszowi. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 6, s. 3.
- [NESIGNOVÁNO]. Zamiar obsadzenia Śląska przez Czechów. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Czechy. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 2.
- [NESIGNOVÁNO]. Bezczelność. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 2-3.
- [NESIGNOVÁNO]. Z Górnej Łomnej. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 7, s. 4.
- [NESIGNOVÁNO]. Ważne wypadki. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 8, s. 1.
- [NESIGNOVÁNO]. Przybycie Czechów do Cieszyna. *Gwiazdka Cieszyńska*. 1919, roč. 72, č. 8, s. 2.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Czolko Daniel	Razítko podatelny: <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">11 -09- 2023 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj:</td> <td style="text-align: center;">225 Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Přiděleno:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	11 -09- 2023 -1-	Čj:	225 Příloh:	Přiděleno:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		11 -09- 2023 -1-							
Čj:		225 Příloh:							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022									
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 36614023@fsv.cuni.cz									
Studijní program/speciálizace: Komunikační studia se speciálizací Žurnalistika									
Název práce v češtině: Spor o Těšínsko v pojetí českého a polského regionálního tisku od října 1918 do ledna 1919									
Název práce v angličtině: The dispute over Cieszyn Silesia in the perception of the Czech and Polish regional press from October 1918 to January 1919									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat <u>nejdříve</u> šest měsíců od schválení tezi) LS 2023/2024									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Období po konci první světové války je charakteristické rozpadem mnohonárodnostních monarchií a utvářením menších států, v důsledku čehož vzniká řada rozepří během vymezování hranic. I Československo mělo zájem o řadu sporných území, jedním z nich bylo Těšínské Slezsko, které si nárokovalo i Polsko. Cílem práce je přiblížit, jak k hraničnímu sporu přistupoval regionální tisk: jaká byla využívána argumentace pro připojení území k danému státu a jak byl zpochybňován zájem druhého státu, do jaké míry byly texty propagandistické a agitační, případně zda přispívaly k eskalaci situace, která v lednu 1919 vyvrcholila Sedmidenní válkou. Během zkoumání se zaměřím i na rozdíly mezi českým a polským tiskem. Celé analytické zkoumání pak bude rovněž doplněno o podstatný historický kontext.									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod <ul style="list-style-type: none"> - představení a popis zkoumaného tématu - stanovení cíle práce Teoretická část <ul style="list-style-type: none"> - vznik Československa a hraniční spory - historie Těšínska a jeho vývoj po 1. světové válce Metodologická část <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodnění výběru výzkumného vzorku - představení zkoumaných periodik Analytická část <ul style="list-style-type: none"> - Pojetí sporu o Těšínsko v Obraně Slezska - Pojetí sporu o Těšínsko v Glosu Ludu Slaskiego - Srovnání nacionálně laděných periodik - Pojetí sporu o Těšínsko v Ostravském kraji - Pojetí sporu o Těšínsko v Gwiazdce Cieszyńskiej - Srovnání periodik s vazbou na katolickou církev Shrnutí výsledků analýzy Závěr Přehled použité literatury a zdrojů									
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):									

Práce bude analyzovat tematické zpracování sporu o území Těšínského Slezska mezi nově vzniklými státy – Československem a Polskem. Referování o situaci bude sledováno ve dvojici nacionálně orientovaných týdeníků (Obrana Slezska a Głos Ludu Slaskiego) a periodických tiskovinách úzce napojených na katolickou církev (Ostravský kraj, Gwiazdka Cieszyńska), ke které se hlásily tři čtvrtiny obyvatelstva při sčítání lidu před 1. světovou válkou. Ve výzkumu je klíčová srovnatelnost jednotlivých periodik.

Głos Ludu Slaskiego (28. října 1918 – 31. ledna 1919)
Gwiazdka Cieszyńska (28. října 1918 – 31. ledna 1919)
Obrana Slezska (28. října 1918 – 31. ledna 1919)
Ostravský kraj (28. října 1918 – 31. ledna 1919)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Hlavní metodou výzkumu bude narativní analýza relevantních textů.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

1) **BÍLEK, Jiří. *Kyselá těšínská jablčka: československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha: Epoque, 2011, 308 s. ISBN 978-80-7425-097-2.**

Publikace detailně shrnuje spor o Těšínsko mezi Československem a Polskem mezi lety 1918 a 1947. Nabízí pohledy obou stran podpořené o informace z dobových materiálů a odborné literatury.

2) **GAŚIOR, Grzegorz. *Zaolzi: polsko-český spor o Těšínské Slezsko, 1918-2008*. Warszawa: Karta, 2008, 168 s. ISBN 978-83-61283-13-3.**

Kniha dokumentuje dějiny Těšínska ve dvacátém století. Přináší historické přehledy, dokumenty, vzpomínky i úvahy o národních identitách a poskytuje pohled na československo-polské vztahy po rozpadu Rakousko-Uherska.

3) **HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání*. Praha: Portál, 2016, 437 s. ISBN 978-80-262-0982-9.**

Publikace představuje, z jakých zdrojů metody kvalitativního výzkumu vycházejí, a popisuje hlavní výzkumné plány užívané v této oblasti. Ukazuje rovněž kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretaci.

4) **KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.**

Publikace přibližuje vývoj českých médií, především tisku, ale také tiskových agentur, mediální legislativy, cenzurní praxe a novinářské profese v Československu (v letech 1918–1992). Historie médií je navíc zařazena do kontextu politických událostí.

5) **SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz M. HAGEN, Jakub KONČELÍK, Irena REIFOVÁ a Barbara KÖPPOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum, 2011, 149 s. ISBN 978-80-246-1980-4.**

Kniha se zabývá problematikou obsahové analýzy mediálních textů. Věnuje se vztahu médií a veřejné sféry, zabývá se také způsoby analýzy mediálních textů a vyhodnocování zpravodajství.

6) **TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.**

Kniha představuje metody využívané při výzkumu médií. Zabývá se zásadami komerčního výzkumu médií, stejně tak náležitostmi akademického zkoumání. Postupy jsou zde doplněny o praktické příklady z médií.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

HOCHEL, Miroslav. Stanovení státní hranice Československa s Polskem. 2021. Rigorózní práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra právních dějin.	
SIATKA Jakub. Polsko-czechosłowacka rywalizacja o Śląsk Cieszyński w latach 1914-1920. 2020. Bakalářská práce. Krakov: Jagellonská univerzita, Fakulta mezinárodních a politických studií, Ústav politologie a mezinárodních vztahů. Vedoucí práce: Król-Mazur, Renata.	
Datum / Podpis studenta/ky	11.9.2023

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
<u>KOVČELÍK JAKUB</u>	PhDr. ....
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

<p>TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.</p> <p>TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.</p>
--

Seznam příloh

1. Úvodní strana týdeníku Obrana Slezska z 4. ledna 1919.
2. Úvodní strana periodika Ostravský kraj z 1. ledna 1919.
3. Úvodní strana týdeníku Głos Ludu Śląskiego z 5. ledna 1919.
4. Úvodní strana periodika Gwiazdka Cieszyńska z 3. ledna 1919.

Příloha č. 1

Úvodní strana týdeníku Obrana Slezska z 4. ledna 1919. Zdroj: Digitální knihovna Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <https://kramerius.svkos.cz/view/uuid:a91363f0-1d59-11e0-aa90-0013d398622b?page=uuid:aa809a70-1d57-11e0-8d23-0013d398622b>

Obrana Slezska

Vychází každý pátek odpol.
na
Průběžně:
chlorotně K 12 —
přirobě K 6 —
čtyřročně K 5 —
na
ročníkové číslo po 30 haléřích.
Obstarává se odměrně!

Prorádí veškeré obchody bankovní. — Povoluje úvěr na směnky, cenné papíry, v běžném účtu. — Obstarává kup a prodej papírů ukladacích, rent, věcch, půjček, skolů, losů, devis a valut. — Uchovává a spravuje cenné papíry.

Číslo 1.**Orlová-Lazy, 4. ledna 1919.****VII. ročník.**

Moravsko-slezská banka,

Číslo telefonu 11. filiálka v Orlové. Pošt. spojitelný čís. 117.908.

Přijímá vklady na knížky a na běžné účty za nejvýhodnějších podmínek.
Vklady srovná se ode čas vložení dno vybrání. Daň dle dohodkovou i v všeobecnou příslušnou platí banka ze svého. — Peníze mohou poukázati složenkami poukázání spojitelný, které na požádání zašleme zdarma.

Bezplatně udílí rady ve všech záležitostech oboru bankovního a peněžního.

Prorádí veškeré obchody bankovní. — Povoluje úvěr na směnky, cenné papíry, v běžném účtu. — Obstarává kup a prodej papírů ukladacích, rent, věcch, půjček, skolů, losů, devis a valut. — Uchovává a spravuje cenné papíry.

Z posledních činností těšínských Poláků.

Polští šovinisté na Těšínsku stíhají úzkostlivě každý pohyb českých lidí na území, jehož správou jen na čas je pověřena Rada narodowa v Těšíně. Přes to, že obor činnosti její týká se jen věci zásobovacích a bezpečnostních, zasahuje ráda do většiny politického a dopouští se tak porušování zjednané smlouvy. Zrádce ty, kteří jsou jichto politikého předsedci, jejich názor se s názory polských nacionalistů neshodává. Jak daleko zašli, dokazují případy Poláků poslance. Každou a uduchuje Pazdroy a Němce rady Sommera. Na Čechy si dosud netroufají, ale že sledují oslabení zrakem každé houli Čechů, zvláště v Těšíně, o tom svědčí leták mezi polským lidem na Těšínsku rozšířený. K jeho vydání za dala příčinu cesta Dr. Čákrta do Prahy. Není nám sice známo, jel-li Dr. Čákrta do Prahy za tím účelem, jak Poláci tvrdí, ale obsah letáku je dostatečným dokladem, do jaké nervosity uvádí některé Poláky na Těšínsku činnost, jež z naší strany tu a tam se jeví. Ze Poláci vyvíjejí intencionální pro odtržení Těšínska od českého státu, užívajíce i následně terroru, je v příkladu. Češi však se nesmějí ani ozvat. Snad po právu vyvíjely nám některé české listy, že slabou protiakci vyvíjíme proti Polákům. Některí slezští Poláci chtějí klamati veřejnost tím, že prohlašují již Těšínsko za část Polosky. My však znovu združujeme, že patři dosud nám a jen v naději, že Narodowa rada nebude podnikati akci za připojení Těšínska k Polsku svědčí jsme jí dobrovolně správu nat polským územím. Byli však vidíme, že jsme byli oklamáni a všechna odpovědnost za přehmaty padá na těšínskou Radu narodowou. Všecka polská prohlášení o příslušnosti Těšínska k Polsku jsou a zřetelnou jen papírovými projevy. S důrazem se obražujeme proti obviňování českých lidí kteréhokoliv kraje Těšínska ze zrady, ozvou-li se proti aneksnisickým choutkám polským.

Prото odsouzení zasluhuje vydání letáku, o němž byla zmiňována. Mluví-li se v letáku o zradě, pak je někdo jiný zrádce než ten, který dosud ctili občanské přísůbebnosti k českému státu, k němuž Těšínsko dosud patří a bouda bude patřit. Leták v českém překladu zní: „Manifestem Rady Regencyjnej ze dne 8. listopadu 1918 bylo Těšínsko s n. na několik obcí fakticky sloučeno s Hsi polskou. Každý, kdo jinak myslí nebo agituje, bude pokládán za zrádce národa. Není žádnou tajnosti, že Dr. Čákrta (silmě vytištěno), ohnivý aneksnisická kniž Těšínského, dva týdny již dlí v Praze a tam na kolenu prosí českou vládu: „Jděte a berte Těšínské Slezsko — neboť všechnen lid (konvalinka a ještě pár úředníků) na vás čeká“. Tak to začíná. Ne pár úředníků, ale daleko více obyvatelstva, než si polští štávní myslí, je pro odstranění

dosavadních poměrů, zavinených polskou správou. V dalším se v letáku dočteme, jak mohou tyto „zrádci“ beztrusně(?) agitovati na škodu polského lidu a polské říše. Tím prý, kterým polské zákony(?) se nelíbí, jsou povinni z polské(?) země vyjít, nebo budou prý vyvedeni. Na konec obrací se leták na „pány Němce“ aby nezapomínali, že díky sloučení s Polskou dostanou (tedy teprve dostanou — pozn. red.) tisíce vagonů živobylí a tak budou zachráněni od smrti hladem. To prý mají vzít na laskavé vědomí. Podepsán je Wydział polskij organizacyj. (Tištěno u H. Nowaka v Těšíně).

K tomu poznamenejáme: Z české strany se velmi nádo agituje a přes to i mezi nepředpojatým polským lidem stupňuje se nálada pro nás a odpor proti akci polských šovinistů. Za nás kromě historického práva na Těšínsko mluví pořádek v českých zemích, výhoda spojení země z důvodů hospodářských a pak záruka našich vědců, že Polákům nebude v českém státě zkriven ní jediný vlas na hlavě.

„Dziennik Cieszy“ se mylí, píše-li v čísátku v čísle z 28. prosince tr. (jinak klidně a dosti učené psaném, což radi konstatojeme), že je zásadní rozdíl mezi stanoviskem Němců v Čechách a Poláků na Slezsku. V článku píše, že Poláci, že Němci v německém území Čech jsou obyčejnými kolonisty a chtějí-li Češi tuto část země přivlést ku své říši, musí jim celý svět dáti za pravdu. Jiné poměry prý jsou na Těšínsku. Tam prý žijí Poláci jako starousedlí živel od nepaměti. Tvzení to není správné. Horní přistěhovalci z Halicé, tedy kolonisté. Domácí lid české, polské i německé národnosti utluče k českému státu. Také není pravda, že polský živel na Těšínsku je starousedlí. Slezané nechtěli se nikdy Poláky, teprve v předěším století čas jich uvědomila se na Polosky. Slezané tvořili po 600 let pokojný živel v českých zemích, ctili se tu spokojenými a proto právem očekáváme, že i v budoucnu dojdou v nové republice československé naprosté spokojenosti. Nás nenapadne bráti polskému lidu ve Slezsku, co mu patří. Nebudeme jim zavratit jejich školy, nebudeme vyháněti polštinu z kostelů a úřadů, jak o nás živě polští agitátoři rozhlašují, neuděláme to Němcům a tím méně Polákům, kteří v rámci českého státu budou moci se kulturně i hospodářsky uplatňovati. Nechceme Poláky ani zřívati ani zčechovati, jak Dziennik Cieszy mylně se o nás domnívá. „Lid polski na Śląsku już wie, kim jest i choćby pod czerknie dostal się panowanie, to polskim ludem zostanie rawsze.“ — Zcela správně. Leč, že přináležel do Polosky, kam prý z vůle Boží tluče, sotva kdy Slezan pochopil a pochopí. Jsme toho přesvědčeni, že v českém státě, až přestane řádit neřízená protičeská agitace se strany polské, podáme si s Poláky ruce ke klidné práci ku prospěchu kulturního vývoje obou národností a hospodářskému zvelebení celého kraje.

Lepší časy.

Boj ustává a smrt zakončuje svůj největší žef. Blížíme se konci největšího dramatu lidstva, konci — Soumraku model. Modly jsou ztroskotány a na oltářích jejich vztýčuje se nový bůh. Cítíme radostně, že nás již netrání jejich hrozná kovová ruka, přestáváme být obětmi a vztýceme se jako volní svobodní občané. Tot největší náš zisk, můžeme být lidmi.

Chápeme ale všichni jasně, že přišla éra nového lidství. Ohledněme se nazpět. Zdá se, dovedeme změnit onu ohromnou propast bídy, která pohltila vše to, co bylo pravou podstatou války, co možno symbolicky označiti názvem: německý bůh. Vyrvati a vymytí se svých srdci učení německého boha, tof myslím prvním úkolem nového lidstva. Tato modela podlehla na bojištěch, byla přemožena moudrou a silnou ideou demokracie, ale nebude pozitivního mtru, dokud nepodlehne též v srdcích. — Nové lidstvo nesmí znáti slabých a mocných vykořisťovaných a vykořisťovatelů, nesmí znáti neuzměrného přepychu a nezměrné bídy, neboť to vše vytvářelo mocnou — německého boha.

Práce klidivá bude dokonána a my počneme se stavbou. Budeme klásti základy nového života, nového lidství, budující svoje republiky československou. A tu musíme mít na paměti, že je třeba stavěti podle jednotného plánu a tím spíše, čím více jest dělník. Musíme mít na paměti, že budeme zároveň vytvářeti svaz tu prý národů a chceme-li, aby naše republika byla v něm elementem stejnorodým, je jest zapotřebí, aby zůstala ve společném rámci s národy osvoboditelskými. Cítíme všichni na svých bedrech břímě staré bídy, cítíme na svém těle hlubokou nespravedlivost starých sociálních řádů, ale musíme si být vědomi, že sa mli ve své republice nemůžeme trvale dosici toho, po čem toužíme. Odstranění těžkých katastrof, jež zavínila válka a provedení naléhavých sociálních reform jest problémem, který nelze řešiti než na fóru mezinárodním. A proto obracime své zraky k novoroční hvězdě — mírové konferenci. Zde musí být jasně a pevně stanoveny zákony nového lidství. To budeme od ní čekat v první řadě a to bude jejím nejstarším úkolem. — Mírová konference musí se podstatně lišiti ode všech jednáni, jež známe v historii. Nebudeme snad je o m předčítávati napu evropskou, nebude jenom rozdělovati válečnou kořist a ukládati válečné náhrady, nýbrž musí se snažiti, aby na troskách starého světa, starého imperialismu a násilí položila základy demokracie a svobody. — Zdáme a očekáváme od ní, aby osvobodila utlačované národy od cizích pansví, aby osvobodila a vykořisťovaný proletariát duševní i hmotné práce od nesnesitelného područí, chceme, aby byly smýšeny sociální protivy, odstraněni třídní boj a takto sjednocené síly lidstva dány do služeb kultúře a pokroku.

Spořitelna v Orlové

přijímá a výhodně zúrodí VKLADY od 1 K při denním úrokování.

Domácí pokladničky (strádaneky) vydávají se bezplatně. — 3% daň důchodkovou platí spořitelna za vkladatele sama. — Povoluje půjčkovati hypoteky a směnky v každé výši na levný úrok. Úřaduje ve všední dny od 8—12 hodin dopoledne a od 2—4 hodin odpoledne. — Číslo telefonu 56. — Účet postovní spořitelny čís. 73.724

Za vklady ručí fondy spořitelny a její aktiva, jakož i obec Orlová veškerým svým jmáním.

Příloha č. 2

Úvodní strana periodika Ostravský kraj z 1. ledna 1919. Zdroj: Digitální knihovna Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <https://kramerius.svkos.cz/view/uuid:d9ab0bc7-9197-4770-906f-c60f690ae63f?page=uuid:80b9a68a-edc2-11ea-97c3-001b63bd97ba>

Revize 1984/85 Dnešní číslo 20 h Starostka státní knihovna OPAVA 993411 1919 Ročník XIV. Číslo 1. V Mor. Ostravě, ve středu, dne 1. ledna 1919

OSTRAVSKÝ KRAJ

časopis hájí a šíří program Československé strany lidové na Ostravsku.

Telefon č. 301. Vychází každé úterý a pátek večer s datem příštího dne. Poštovní spojitelný čís. 74.748
Redakce a administrace je v Mor. Ostravě v budově Katolického domu, Přívozká ulice č. 35. — Předplatné: Na celý rok 1918 16 K, půlročně 8 K, čtvrtročně 4 K — K
jednotlivé číslo 12 haléřů. — Všechny dopisy, poštovní poukazy a telegramy zaslají se pod adresu: „Ostravský kraj“ v Mor. Ostravě. — Předplatné
a inserátů žalovatelné v Mor. Ostravě. — Upomínky jdou na účet odběratelů. Kdo sobě 3 čísla „na ukázkou“ došla ponechá, stavá se odběratelem a nastává povinnost
placen. Odběratelství přestává písemně vypořádání. — Inseráty čili oznámení přijímají se za levný poplatek a platí se předem. Celoročním inserátem zvláštní sleva
Reklama se nepočítá a nehraní. Rozpisové se nevrací. Úřední hodiny v úterý a pátek od 9. do půl 11. hod. dopoledne.
Co dobrého zadržujeme — nebesit, ale vytrvale dále budíme.

Novoroční.

Mor. Ostrava 31. prosince 1918.

Dnešním číslem zahájíme 14. ročník „Ostravského kraje“ a to za zcela zvláštních okolností. Naše srdce radostí jásá, že krvavá litice válečná skončena, že krev našich statečných vojnů na darmo netekla. Těšíme se z toho, že jsme zbaveni jímna nadvlády německé, že jsme dosáhli svobody a samostatnosti. Jestli se raduje celý československý národ, naše Ostravsko se raduje dvojnásobně, vždyť my jsme porobu nesli tíže než jení. Nás rdoušil německý kapital, nás dusily německé radnice. Jsme svobodní, máme svoji republiku a naše Ostravsko po dlouholetém utrpení dostalo v sobotu českou obecní správu v Mor. Ostravě, Přívoze a Vítkovicích. Nastal převrat nečekávaný, jehož příchod tak rychlý jsme neočekávali. Jsme svobodní, svobodní!

Začíná život nový, odlišný od života před válkou. Válka tolik trhlín způsobila, tolik ran nám zasadila. Treba léčit, hojit, pomáhat. Lid náš byl dlouho těžce zkoušen, nyní volně dýchá. Než žít, svobodu a rovnost chtějí někteří využití jen pro sebe a lid katolický chtí znásilnit. To, co dlouhá léta před válkou připravovala Volná škola a Volná myšlenka, to chtí naši nepřátelé v naši mladé republice nyní násilně provést. K těm voláme, zapřít, státně, nezávadně e náš katol. lid, který tvoří dvoudruhou většinu. Počkejte, až budeme mít v shromáždění opravdové zástupce lidu, zvolené a nadikované lidem. Náš katol. lid musí být nyní svorný, musí jednotně, pevně stát k hájení svých zájmů a odvržení nepřátelských útoků na školu, posvátnost manželství, církevní majetek a svobodu církve. Naším lidem nepřátelskými návrhy, podanými dr. Boučkem, dr. Krejčí a in. v Národním shromáždění se otevřely oči. Náš lid se organizuje politicky v Československou stranu lidovou (katol. národní a křesť. sociální), náš katol. lid zdokonaluje svůj tisk, náš lid se připravuje na stráž, nelehké, s chutí do práce, v každé obci, v každém městě, v každé rodině provede předléku našich řád, seorganizuje náš lid.

Náš časopis bude hájit zájmy našeho českého národa, avšak i zájmy našeho katol. lidu. Na prahu nového roku voláme s důvěrou: Pane z chůvy náš! Dej poctivé vůdce naší československé republice — ne sobě a lidě bez charakteru. Když každý zřekne se určitých výhod ve prospěch celku, vždy spoj nás věčnými lasky, pak nebojme se o naši republiku, neboť Sv. Václav, kníže náš, nedá zahynouti nám v hrozném světovém zápasu, on nedá zahynouti ani nám ani budoucím.

V této důvěře, v Boha a ve vlastní sílu vstupujeme do Nového roku a přejeme mnoho štěstí všem svým stoupencům; přátelům a členům.

Celoroční předplatné na „Ostravský kraj“ v roce 1919 činí 16 K, půlroční 8 K, čtvrtroční 4 K.

Mor. Ostrava, Vítkovice a Přívoz v české správě.

V sobotu odpoledne zavánul nový vítr na naše Ostravsko. Bašty německého násilí a germanisace Vítkovic, Přívoze a Mor. Ostrava padly, převzaty českou správou. Před tím na výzvu zřejmějšího Národního výboru se zastupitelstva těchto 3 německých měst rozšířil, by předala vládu správním komisím, jež mají zajištěnou českou většinu; německé menšiny dostávají zastoupení, naměst

se jim jako měli námi kly nám nedali ani jediného místa v obecním výbore.

Němci jsou nespokojeni, tvrdí, že jim patří více; než at si vzpomenou, jak vládl i měliť nám po celá desetiletí, kdy jim nenapadlo na nás si vzpomenout, kdy měl pro nás jen násilí. Nynější složení, ač odpovídá duchu demokracie, neodpovídá skutečnému nynějšímu složení jednotlivých politických stran.

Nynější správní komise budou mít jen krátké trvání, než provedeny budou nové volby. Radujeme se z čistoty našich měst, přejeme novým výborným, by v zájmu lidu, co nejlépe spravovali vládu, by pokud to možná, co Čechům patří, dali, upravili otázku školskou, řádně zřizování lidu a připravili řádné příští obecní volby, jež výsluhou na radnice teprve opravdové zástupce lidu a ukáží, jen jednotlivé strany jsou silné.

V Mor. Ostravě sešli se v sobotu o 2. hod. odpoledne v místnostech Národního výboru čeští zástupci všech tří měst, kdež posl. Prokeš a občan Marsin složili slib do rukou zástupce vlády okres. Národního výboru. Po té členové komise odebrali se na radnice, by převzali vládu.

Mor. Ostrava

tíse přivítali naše české zástupce na radnici, kde již byli shromážděni německí členové. Posl. Prokeš upil se vládu krátkým proslovem. By byla udržána jednotná a společenost s jmenovitým posl. Prokešem v zájmu zachování ráz autonomní provincie na návrh posl. Geistera jednomyslně volba posl. Prokeše, Variřkatý protokol ob. Mrůzek a Savrja, zapisovatelem p. uč. Hrbáč.

Po té předseda posl. Prokeš přečetl jména členů správní komise, z nichž je 20 Čechů a 7 Němců. Z českých stran patří 2 Československé straně lidové: dr. kaplan Fr. Derka a p. Fr. Resler, 8 parti České státoprávní demokracie, J. Geister, K. Hlaváč, J. Hráček, I. Křovák, dr. Sucháček, dr. Savrja, V. Silný, a G. Valentaj 9 československé sociální demokracii: J. Prokeš, Čeněk, Kolář, A. Smetana, V. Suchý, Fr. Rolla, V. Štěpánek, dr. Witt, dr. Mrůzek, V. Sedláček, 4 českým sociálním demokratům (centralistům): J. Pergl, J. Koukal, J. Šenovský, E. Chobot, za německé občanské strany zasedají v komisi dr. Brixel, býv. starosta Ulřich, továrník Langer, za německé sociální demokracii dr. Viktor Haas, J. Hermann a Karel Penspir, za německé národní úředníky Al. Strozek.

Na to členové správní komise složili slib.

Když byl vykonán příkaz, se k volbě dvou místopředsedů. Prvním místopředsedou zvolen byl J. Geister, druhým Hanuš Ulřich. Předseda Prokeš přečetl pak následující

projev:

Pánové!

Správa města přechází dnešním dnem do rukou správní komise včetně z dohody stran: Složení tohoto nového zastupitelstva odpovídá jak po stránce národnostní, tak i po stránce sociální skutečnému obrazu velké naší obce. Nastolena vláda demokracie. Splnění příkaz velké doby rušiči nadprávi a výsady majetkové a národnostní. Po čtyřech desetiletích přechází opět správa obce do rukou českých a dělnictvo poprvé v počtu odpovídajícím jeho početné síle a významu bře účast na vykonávání vlády v obci. Tuto změnu pozdraví jistě s největší radostí všechny obyvatelstvo Čechové jako většina. Němci jako menšina, které bylo měčeno po právu a spravedlnosti. Moravská Ostrava, středisko to jednoho z největších uhelných revírů a ohraněného průmyslu, zbavené říšských pout starého režimu, spje nyní vstříc netušenému rozvoju. Již dnes je neocenitelným pokladem československé republiky, a tohoto vý-

znamu jsme a musíme si být úplně vědomi. Očekávají nás velké úkoly. Moravská Ostrava musí se stát skutečným moderním velkoměstem, jehož hospodářský vývoj a v pravdě demokratická správa budou tvořit základ šťastného soužití všeho obyvatelstva.

Spravedlnost národní a sociální nesmí zůstat prázdným heslem, nýbrž činy musí být vtělena v život. Každý občan, at již kterékoli národnosti, musí v ní nalezt právy domov, v němž bude svobodným a plnoprávným občánem. Budoucí správa města řekají úkoly velké práce ne snadné, avšak důstojné zásluhy, vykonaných pravými úředníky lidstva a mezi nimiž v prvé řadě vidíme našeho prvního presidenta Tomáše Masaryka, jeho poselstvo ukládá nám především činnou práci a zachování pořádku jako nejzákladnější podmínky k budování našeho mladého státu. Tento příkaz platí v míře podvojné pro náš nový život v obci. Kříd a pořádek zachováli jsme u nás v době světového rozvratu a dělnictvo ostravské podalo skvělý důkaz kulturní vyspělosti a ukázněnosti a tím si získalo obdiv a uznání doma i za hranicemi. Snahou naší musí být toto dobré jméno uchytit i pro budoucnost. Působnost naší správní komise je láte vymezena pro dobu přechodnou. Jakmile Národní shromáždění Československé republiky se usnese na novém volebním řádu do obci, příkaz obyvatelstva k volbám a na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva mužů i žen zvolí si své legální zastupitelstvo. Pro tuto krátkou dobu žadí správní komise všichni obyvatelstvo o podporu a důvěru ve svém postupu, kdež nesmíme spochybni v definitivním řešení, nýbrž v přípravách těch velkých úkolů budoucnosti požadovaných. Za své stůvěry a podpory, které se dovolojvame, co se naše město v době katastrofálních pohrom prosveti v novou šťastnější budoucnost.

Navrhují, aby tento projev byl veřejně vyhlášen český a německý.

Za německé členy správní komise prohlásil dr. Brixel, že toto prohlášení přijímá na čest, kde se mluví o počtu zastupců národnosti. Přestupují, že Němcům dostalo se menšího zastoupení než jim skutečně patří.

Hodl presidentu Masarykovi na návrh dr. Mrůzka vzdat posláním pozdravného telegramu: „Moravská Ostrava, která po 4 desetiletích přechází dnešního dne opět do rukou českého obyvatelstva, pozdravuje Vás co nejserdecněji. Vaším přičiněním bylo možno dnešního dne odčinit krůvek po desetiletí na národu v kráji našem páchanou. Buděť Vám za to díky!“

Němci zůstali při návrhu sečet.

Na návrh pana V. Sedláčka poslán pozdrav sjezdu Československé demokracie v Praze.

Na návrh prof. V. Silného hlavní náměstí (cisáře Karla) nazvano „Náměstí Masarykovo“, a Senný trh, kde byla republika prohlášena nazván „Náměstí republiky“. Příští schůze kona se 31. prosince o 3. hod. odpo.

Ve Vítkovicích

sešla se správní komise ve 4 hodiny za téhož postupu jako v Mor. Ostravě. Zahájil jí občan Jos. Chalupník, jenž zvolen předsedou 23 hlasy. Prvním místopředsedou zvolen 22 hlasy V. Ziegler a třetím místopředsedou dr. Haardt. Členy správní komise, z nichž je 14 Čechů a 10 Němců, jsou: Tito občani: Chalupník Josef, tajemník Tomis B., odborný úředník Karel Štorčan, slévač, Bláha Václav učitel, Fránek Josef vřozkář, Ondráček Frant. slévač, Lišák Otokar, skladník, Desor Antonín, pekař Souček Hugo, úředník Slávek

Příloha č. 3

Úvodní strana týdeníku Głos Ludu Śląskiego z 5. ledna 1919. Zdroj: Śląska Biblioteka Cyfrowa. Dostupné z: <https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/20298>

GŁOS LUDU ŚLĄSKIEGO

Tygodnik poświęcony sprawom narodowym, społecznym i gospodarczym.

Przebieg wojny: rocznik 22 K, półrocznik 4 K, kwartalnie 3 K. Cena pojedynczy 30 K.	Wychodzi kaźdy niedziela. Adres redakcji i administracji: Ciepła, ul. Nizelska 1. 3.	Głoszenia wzięte pobierają 40 h. Free wzięte znowem przinaczają 50%. zniżka.
---	--	--

Nr. 1   W CIESZYŃNIE, niedziela 5. stycznia 1919.   Rocznik XXII

Oczyszczanie Poznańskiego z Prusaków.

W Cieszyńcu — jak z polskich źródeł do nasza — obywateli Polacy bez powodu żarliwszą pasją i drągnięciem i objęli administrację miasta. W szpitalu przebył z Bydgoszczy oddział „Heimatschutz“ i żądał wydania miasta Główna. Wydarzył się krwawy walka, w której z obu stron padło kilka osób, poczem przysiężono do robotników, które się zjednoczyli, że Niemcy zobowiązali się opuścić Główna i okolice, podczas gdy Polacy wydali połowę zdobytego zasarfarytu. Jedną część swobodnie. Które miejsce zostało oddane na podstawie pismennego układu Polakom.

Gdańsk zostanie polskiem miastem.

Biuro Wolffa donosi: Paderewski już w czasie swej podróży uwzględnił był a. przynależność republiki polskiej. Przyjmowano go też z odpowiedzialnym honoratem w Gdańsku i Poznaniu. Paderewski: obawiał się, że Gdańsk zostanie miastem polskim i że wkrótce wejdzie tam wojsko polskie.

O natychmiastowej pomocy dla Lwowa.

Do naczelnika polskiej przesyła dekretyca T. K. R. ze Lwowa z prośbą o natychmiastową pomoc.

Niemcy ustępują z Podlasia.

Z Białej niedzielną donoszą, że Niemcy ustępują z Podlasia a władzę obejmują Polacy.

Węgry za sojuszem z Polską

Na zgromadzeniu członków stronnictwa Karolyego w Budapeszcie wygłosił przywódca ministrów hr. Karolyi dłuższą mowę poświęconą na temat swych dążeń — przychylnie innych i stosunku Węgry do sąsiadów. W ten sposób wyraził się oświadczył do Polski następująco: „jak bardzo życzymy sobie być w zgodzie z sąsiedzkimi ludziami, mieszkałymi na naszym terenie, tak samo musimy się zwrócić do innych ludów, przebieżających do Polaków. Mielibyśmy z nimi pełną współpracę”.

ROZPORZĄDZENIE

Rady Narodowej Królestwa Cieszyńskiego

z dnia 23. grudnia 1918, l. 24, w sprawie ubezpieczenia na wypadek choroby dla kas brackich.

Wniosek o zmiany w ustawie o ubezpieczeniu chorych:

1. Postanowienia par. 9, 4, ustępu 3, ustawy z 30. marca 1888 Dz. u. p. Nr 23 w brzmieniu ustawy z 20. listopada 1917 Dz. u. p. Nr. 457 ma zmieniony opisać:
2. 4 ustępu par. 25. Ustawy z dnia 30. marca 1888 Dz. u. p. Nr 23 w brzmieniu z dnia 30. listopada 1917 Dz. u. p. Nr 457, ma zmieniony opisać:

„Łączna wysokość wkładki tygodniowej ubezpieczonego nie może wynosić więcej niż 1/10 przeciętnego wynagrodzenia dziennego danej klasy zarobkowej”.

prowiły, odnosi się tylko do prowizji podwyższonej.

4. Przynajmniej, należy przez osobne wkładki członków, za podwyższenie stawki do prowizji dodatkowej, nie może być zaliczani w myśl powyższych postanowień i należy się osobom, obok zwyższonej prowizji.
5. Prowizje podwyższone, należy przynajmniej także tym wszystkim członkom, wdrożeni po nich i skłonni, które mają prawo do prowizji na podstawie wojennej ustawy o kasach brackich, a nie nie zachodzi wypadek, przytoczony w punkcie A. 7.
6. Wkładki, połączone z podwyższeniem prowizji, staną pomocą bezdnie Kas prowizyj, a będzie się je pokrywać przez podwyższenie wkładki do osy prowizyjnej.
- Podwyższenie wkładki ustali się po dokładnym obliczeniu materialnych, przewidzianych oszacuje się je na 20 K miesięcznie od członka i 30 K miesięcznie od członkini — Podwyższenia wkładki obciąża po połowie przedsiębiorstwa i robotników.
7. Postanowienia, przytoczone w punkcie 1, do szóstego wchodzi w życie z dnies 1. stycznia 1919 i ważnie są co czasu ustawowej referencji o ubezpieczeniu w kasach brackich.

Rada Narodowa Królestwa Cieszyńskiego.
Ks. Józef Łosdzin, m. p., Dr. Jan Makajda, m. p., T. Regor, m. p.

O natychmiastowej pomocy dla Lwowa.

Do naczelnika polskiej przesyła dekretyca T. K. R. ze Lwowa z prośbą o natychmiastową pomoc.

Niemcy ustępują z Podlasia.

Z Białej niedzielną donoszą, że Niemcy ustępują z Podlasia a władzę obejmują Polacy.

Węgry za sojuszem z Polską

Na zgromadzeniu członków stronnictwa Karolyego w Budapeszcie wygłosił przywódca ministrów hr. Karolyi dłuższą mowę poświęconą na temat swych dążeń — przychylnie innych i stosunku Węgry do sąsiadów. W ten sposób wyraził się oświadczył do Polski następująco: „jak bardzo życzymy sobie być w zgodzie z sąsiedzkimi ludziami, mieszkałymi na naszym terenie, tak samo musimy się zwrócić do innych ludów, przebieżających do Polaków. Mielibyśmy z nimi pełną współpracę”.

ROZPORZĄDZENIE

Rady Narodowej Królestwa Cieszyńskiego

z dnia 23. grudnia 1918 l. 23 o wysokości prowizji dla przedsiębiorców, wódek i stromi przemyśle (handlowych) przychodzących na prowizji od 1. stycznia 1919.

1. Po upływie sześciomiesięcznego czasu całkowite, względnie w razie spoczynności wkładki miesięcznego w przedsiębiorstwach przed upływem tego krótko, na podstawie dla przedsiębiorców wynosił 500 K, a za każdy kolejny rok podwyższano się do odpowiedniego 1000 K, a za każdy kolejny rok całkowitego do 20 K, zaś po 10 latach o 30 K za każdy kolejny rok całkowitego, do lat 30-tych, tak że po 30-tych latach stawały prowizja wynosił 1200 K.
- Jeżeli ostatni rok całkowitego nie jest zupełny, w takim czasie należy zaliczyć podwyższenia za każdy pełny miesiąc całkowitego w tym roku.
- Przynajmniej wódek i stromi podwyższonej, ma wynosić sześć procent, zaś stromi przemyśle sześć procent tej prowizji, która należałaby się wówczas, względnie ośmiu, według punktu 1. — Suma prowizji, wódek i stromi po jednym członku nie może przekroczyć 3% prowizji, należącej się dołączającemu członkowi według punktu 1.; jeżeli przy zliczeniu oba te wydziały kwoty, muszą być poszczególnie prowizje stosunkowo zmniejszone.
3. Postanowienie § 14, ustawy o ubezpieczeniu, dotyczący spoczynków

Głosujmy na postów ludowych!

Rok 1918 wskutek wojennych zwycięstw cesarstwa zachodnich przyniósł nam wielką niepodległość, z wszystkich stron i zbiorową zgodnością Polak. Rok zaś 1919 na dzień 20 stycznia i j. m. dniu, w którym odbędą się wybory poselskie do sejmu ustawodawczego polskiego w Warszawie zgodnie z naszą samostanowiącą ustroju politycznym, będący wyrazem woli większości narodu; i da nam formę prawną rządu i przedstawicielstwa, który ostatecznie zbierając głosy wewnątrz racjonalnej polskiej. Celem sprawy ustalenia granic naszego państwa, którą dokona kongres polski przy współudziale przedstawicieli polskiego narodu, jest sprawa wyboru sejmu ustawodawczego, który wzmocni dopiero trwały, niezmienny granic państwowo-politycznego ustroju, zgodniemem porozumienia.

Oli większość, jaka znajduje się w składzie sejmu ustawodawczego, musi być los a dawać naszej Ojczyźnie. Większość bi wybierana ze szczytu granic prawowitych państwa ministerjalny i parowała do stworzenia nowego państwa pierwszego przynależności racjonalnej polskiej.

Chwała, która się do nas zbliża, musi na sobie znieść niekrytycznej powagi, wzmocnić i wymaga od nas, obywateli włączonych do Państwa, nieznale rozstrzygnięcia i rozważli. Chodzi nam powścią, zdobyty przysługując do samej wyborczej kierowali się opierać postę-

Příloha č. 4

Úvodní strana periodika Gwiazdka Cieszyńska z 3. ledna 1919. Zdroj: Śląska Biblioteka Cyfrowa. Dostupné z: <https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/19136>

GWIAZDKA CIESZYŃSKA

Pismo poświęcone wiadomościom politycznym, nauce, przemysłowi i zabawie.

<p>Cena z przesyłką pocztową:</p> <table style="width: 100%;"><tr><td>rocznie . . . . . 16 K — 1</td></tr><tr><td>półrocznie . . . . . 8 —</td></tr><tr><td>kwartalnie . . . . . 4 —</td></tr></table> <p>Bez przesyłki pocztowej:</p> <table style="width: 100%;"><tr><td>rocznie . . . . . 13 K — 3</td></tr><tr><td>półrocznie . . . . . 6 — 50</td></tr><tr><td>kwartalnie . . . . . 3 — 30</td></tr></table>	rocznie . . . . . 16 K — 1	półrocznie . . . . . 8 —	kwartalnie . . . . . 4 —	rocznie . . . . . 13 K — 3	półrocznie . . . . . 6 — 50	kwartalnie . . . . . 3 — 30	<p>Numer pojedynczy 20 hal.</p> <p>Numer pojedynczy za na składzie w Cieszynie: drukarnia „Dziennictwa”, plac Teatralny 8; Jakób Reicher, agencja dzienników w Cieszynie; Marek Giedzieli, trafik. Soska Kępa. — W Bęginio (dzwonił: Otto Mißer i Stanisław Ruzowski. — W Bielsku Jerzy Sante, skład papieru.</p> <p>Wszystkie listy, korespondencje, czasopiśma i pisma proszą się wysyłać franko do Redakcji i Administracji „Gwiazdki Cieszyńskiej” w Cieszynie, ul. Schodowa nr. 3, I. p.</p>	<p>Wychodzi we wtorek i piątek w Cieszynie.</p> <p>Ze ogłoszenia płaci się 80 halercy od wiersza (zawładzanie ogłoszenia znacznie tańsze).</p>
rocznie . . . . . 16 K — 1								
półrocznie . . . . . 8 —								
kwartalnie . . . . . 4 —								
rocznie . . . . . 13 K — 3								
półrocznie . . . . . 6 — 50								
kwartalnie . . . . . 3 — 30								

Rocznik 72. W Cieszynie, piątek, 3. stycznia 1919. Nr. 1.

Do P. T. Prenumeratorów.

Zmuszeni jesteśmy z Nowym Rokiem znova podnieść prenumeratę, gdyż wszelkie malezye, niezbędne przy wydawaniu gazety, przeważającym papier, droższą w dalszym ciągu, fakt, że dotychczasowa prenumerata nie wystarcza na pokrycie wszystkich idących z dniem każdym w górę wydatków. Do tego przychodzi znaczne, bo 50 proc. wywyższenie podwyższenie opłat pocztowych, które odliczyć się musi na budżecie każdego pisma. Nie chcąc narazić wydawstwa na straty, zmuszeni jesteśmy przystąpić do dalszego podwyższenia prenumeraty, począwszy od 1. stycznia 1919 w następujący sposób:

Z przesyłką pocztową wynosi cena:

rocznie . . . . . 16 K
półrocznie . . . . . 8 K
kwartalnie . . . . . 4 K

Bez przesyłki pocztowej:

rocznie . . . . . 13 K
półrocznie . . . . . 6 K 50 h
kwartalnie . . . . . 3 K 30 h

Cena pojedynczego numeru 20 h.

Upraszamy P. T. Prenumeratorów, żeby w przyszłości przesyłali przedpłatę na rok 1919. Czeki dołączone będą do jednego z numerów w ciągu pierwszego połowy miesiąca stycznia. Ci, co już prenumeratę w całości lub w części na rok 1919, nieśli, powinni odpowiednią kwotę dopłacić. Dłużników upraszamy, żeby z przesyłką prenumeraty dalej nie zwlekali.

Przesyłających prenumeratę upraszamy, żeby dla ułatwienia pracy administracji podawali na czeszech lub przeskazach liczbę, znajdującą się na adresie.

Poniżej od każdego przekazu pieniężnego do 10 K płacić musimy pocztę 5 h, a od 10 K w górę 20 h, upraszamy o nadstanie nam tej kwoty wraz z prenumeratą.

Jura i Jonek.

Jura: To się to w tych Prusach robi, tak wres, jak nieprzymierzając kiedy na kotle obwarzają jellita, tak se ci dymokracjo wpadli do kocioł i rozległ jeden na drugich podtygają i robią rebulucyje; już wszystkich tych skłóconych odpyrli i sami ci balawicy w Berlinie — zaywają się libknecht, hase i ledesbur — sie doprzyli do korytka, tóg dekazują, że im nima rady.

Jonek: Spocił bsi królewski zónek, co w sim kłasi rządny wlił przebywał, postrzyli, abno porywajeli i pury ludzi pozabiali — tam słyszane była potania, jak nieprzymierzając nad piana rzek w talinisku.

Jura: Zdało się, że się ut ty norody tej wojny nałoży do wyta, ale ba, kinafentazm, jeden na drugiego wystawo i ani mu kaska zienie nie rzyczy, jak na ten przykład ci Czeszy som polećcom na Śląsku. Z wszystkich stron aneingoli wyjęków i jeny mają wielką chuc na nas.

Jonek: Ponkierzzy sie ich boją, drudzy sie na nich cieszą, ale nauczyli by się wszyscy, siemcy, ślinitcy i ci przyglupi, co tak w tym czeski raj wierzą, w kościele gwizdali. Ci by im doli herani. Ale polcie fuk z polityką; spornimo sie mi, że my nieli tymu Jankowi odpisać, co nam to postel na wilię taki piękne pismo. Mieleł to naszkrobac, moaz to gotowe? bo nit to tam zofadzie do Bugajo, to bedzie bola po nowym roku, kie latcie pismo kosal czerwioni dymokracji przegladac w Krukowie i nuchca, czy tam nima co na tych czerwianych napisane. Moaz kany co sloneceptowne?

Jura: Prawda, że mam, ale nie wtem, czy nie to będzie na co godzić, sie mi to jakosi nie chciało skłodać. Tóg posluhej!

Nasz roztosejmiejszy Jankul Niech będzie pochwalony Jezus Krystus! Wasze libeczne pismo my poszed samozka wliłj otrzymani i har-dzomy sie obg.Jano i jo uradowali, zedzie o nas przez telkowne roki nie zapomnieli. Za wasze podroswieni wam na sto tysięcy razy dziękujemy i dowiadujemy się o waszym zdrowiu. Nas obóc i nasze stare wasze pismo natrefilo przy dobrem powodzeniu i myślemy i trudem, że też tych naszych pore rzadków zustanie was i wasza zocna polowica przy powodzeniu i zdrowych czerkach. Tuż wam też nasz zocny i drogi kamracie winujemy z całego serca szczeci, zdrowi, swiełe Boski poezgnani na tento rok, ale nie jeny na ten rok, ale na smoc lot, ubyscie byli zdrowi, by Was nismo nie trupa, gorz to nowo, spramto, co to smoci nize z Hiszpanije przywandrowali, czy co to prusocy, ty howada niulefali po całej Europie tymi za-trutymi gazami roznieśli, coły sie wam krowicki, byczki, zgrybieta, prasieta, capki, kozy, barany i kany jeny jaki dobytek chowali, co by sie wam na polu obili, ziemniaki, kapusta podarzyli, aby było iza na zime postac dobrze wykormionego wieprka z trok lebo ze szpyrczoka do kapusty. Rzeczywom wam tez, bycliny sie wszyscy tej wielki i wolnej Polski dotyli, zeny w Warszawie, czempredzej ci czorni wlezieli, aby nie robili taki ostudy, bo sie ul temu dali dzwac nie iza. Narod u nas bardzo na to szamrze, bo ci przegraszoni dymokracjo z pod czerwionej plachty podrotyli marki na pismo, na telegraf i na kany jeny co, tenz smoci szepkulyjni nad tem, jakly te ubóg jensze bardzy potropic, tuż chca zdrowcy czeski, rzeczy; wy pyronki mozie wyzwoley dotc slaski, tuż jak se chcecie jeszcze bardzy osodzil, plodcie psierkwie dwanosz kerus za kilo cukru; swiata wam tez nie trzeze, niedziecie se w ciemnosci, dyć escie som glupi jak noc, wy bromacy klerusi, tuż ani petryla nie dostaniecie za lony grojony, tenz bedzie dowka z litra petrylda 3 K 50 h, tuż siedziecie se jeny w smoku, albo dzryjcie szczy-py. Tuz smol, roztomily Jankul uwiezcie, czy ktacy ludzie sa smcy na ministrze, jeny som pilowicznia gadba roba przed calym swiatem, jut se z nas kany jeny dko posakrabki robi gwóll